

ORAZ WYDAWNICTWA: DZIEN POMORZA — DZIEN GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — GAZETA GDAŃSKA — DZIEN KOCIEWSKI
DZIEN TCZEWSKI ILUSTROWANY — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA — DZIEN CHEŁMIŃSKI
DZIEN KUJAW — GAZETA MOGILEŃSKA

Redakcja i Administracja: Bydgoszcz, ul. Marszałka Focha 12. Telefon: 22-18. Konto czekowe P. K. O. 206,868

Francja wysuwa swój projekt organizacji pokoju

Ma on zapewnić bezpieczeństwo zarówno zachodniej jak i wschodniej Europy

Paryz, 3. 4. (PAT) Konferencja ambasadorów francuskich z Londynu, Rzymu i Brukseli, która dziś popołudniu rozpoczęła swe obrady na Quai d'Orsay pod przewodnictwem ministra Flandina i z udziałem premiera Sarraut i min. Paul Boncoura, zorientować ma rząd francuski co do nastrojów tychże stolic w momencie podjęcia przez Paryz poważnej inicjatywy dyplomatycznej, stanowiącej kontrakcję na propozycje niemieckie.

W kołach politycznych zapowiada się bowiem, że min. Flandin opracowuje deklarację rządu francuskiego, którą zamierza ogłosić na zebraniu państw lokarneńskich w Brukseli. Będzie to nie tylko odpowiedź na memorandum niemieckie, zbijające poszczególne prawne argumenty tam zawarte, lecz przede wszystkim wysunięcie francuskiego projektu organizacji pokoju.

Prasa podaje zasadnicze linje inicjatywy francuskiej: Przedewszystkiem — jak stwierdza większość dzienników — Francja nie może zgodzić się na podział Europy na część wschodnią i zachodnią, do których stosowane byłoby różne kryteria organizacji bezpieczeństwa. Poza to odpowiedź francuska nie powinna — jak stwierdza szereg dzienników — zamykać dalszej drogi do rokowań. To też w deklaracji swej rząd francuski wystąpi z konkretnymi propozycjami, oświadczając — jak pisze „Excelsior” — swą gotowość do współpracy z każdą inicjatywą, której celem byłoby zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim bez wyjątku narodom.

Terenem, na którym ujawni się inicjatywa francuska, będzie — jak to już wiadomo — najbliższe zebranie państw lokarneńskich, zwołane na przyszły wtorek do Brukseli, a ewentualnie do Paryża. Dalszy ciąg akcji dyplomatycznej ma być przeniesiony następnie na szerszy teren, t. j. na forum Ligi Narodów. Rząd francuski będzie dążył do tego, aby plan jego wszedł na porządek dzienny najbliższego zebrania Ligi i aby był rozważony w jej ramach.

Równoległe do tej akcji dyplomatycznej, rząd francuski zamierza domagać się wciągnięcia przez państwa lokarneńskie konsekwencji z odrzucenia przez Niemców proponowanych warunków układu londyńskiego. Należy wątpić — jak pisze Bourges w „Le Petit Parisien” — czy zostanie ponownie wysunięta kwestja zastosowania sankcyj finansowych w stosunku do Rzeszy. W każdym razie należy przypuszczać, iż delegacja francuska będzie chciała uzyskać w jakikolwiek bądź sposób gwarancję, że Niemcy zaniechają budowy fortyfikacji w strefie nadreńskiej.

Salmowa Miedziela

Drzeworyt Duerra

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI
powiatu toruńskiego w Toruniu
(Gmach Starostwa)
wydaje swoim subskrybentom
OBLIGACJE 3% PREMJOWEJ POŻYCZKI INWESTYCYJNEJ
począwszy od 6. kwietnia 1936 r. w godzinach od 1—2 za zwrotem św adectw
tychczasowych. 1404 C

Przemysł złożył milion zł na budowę pomnika Józefa Piłsudskiego w Warszawie

Warszawa 3. 4. (PAT). Delegacja przemysłu Centralnego Zw. Przemysłu Polskiego w wykonaniu uchwały przyjętej w dn. 15 maja 1935 r. wręczyła P. Prezydentowi R. P. jako przewodniczącemu Naczelnego Komitetu Uczczenia Pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego czek na 1 milion zł. z przeznaczeniem na bu-

downę pomnika Józefa Piłsudskiego w Warszawie.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej czek ten wręczył p. Stefanowi Starzyńskiemu, przewodniczącemu stołecznego komitetu uczczenia pamięci Marszałka Piłsudskiego.

Rozmowy Edena z Ribbentropem

Londyn, 3. 4. (PAT) Ribbentrop, jak donosi Reuter, od czasu swej wczorajszej rozmowy z min. Edenem, kilkakrotnie porozumiewał się telefonicznie z kanclerzem Hitlerem. Następnie złożył krótką wizytę Edenowi przed otwarciem posiedzenia Izby Gmin.

W kołach politycznych przypuszczają, że celem tej wizyty było zapoznanie Edena z odpowiedzią kanclerza Hitlera na ponownie postawione wczoraj przez Edena zapytanie, czy Rzesza zgadza się niefortyfikować Nadrenji.

Londyn 3. 4. (PAT). Na różne zapytania, skierowane przez ministra Edena do ambasadora Ribbentropa w czasie wczorajszej długiej narady, nie jest spodziewana szczegółowa odpowiedź z Berlina w najbliższej przyszłości. Zapytania te, jak donosi Reuter, postawiono, aby wskazać jakie zagadnienia chciałby rząd W. Brytanji wyjaśnić, zanim sformułuje opinie swoją o memorandum Niemiec.

Najważniejsze pytania brytyjskie były następujące:

- 1) jak należy rozumieć termin „wojska” (w zdaniu, dotyczącem Nadrenji); czy określenie to obejmuje organizacje paramilitarne i siły zbrojne lotnicze?
- 2) czy wyrazy „w okresie, w którym Niemcy wystąpią z żądaniem równouprawnienia kolonialnego” oznacza czasokres 6 miesięcy, roku, czy dłuższy, i czy Niemcy chcą odzyskać wszystkie swe kolonie, czy tylko niektóre?
- 3) jakie są zamiary Niemiec co do paktów nieagresji z Litwą, Czechosłowacją i Austrią i czy te pakti mogłyby być uzupełniane przez pakti wzajemnej pomocy?
- 4) jakie projekty mają Niemcy co do międzynarodowego trybunału rozjemczego, o którym jest mowa w memorandum i czy to miałyby być nowa instytucja międzynarodowa, czy też chodzi tu o trybunał haski?

Audycja na Zamku

Warszawa, 3. 4. (PAT) Prezydent Rzeczypospolitej przyjął dzisiaj popołudniu na łącznej audycji prezesa Rady Ministrów Marjana Zyndram-Kościałkowski, generalnego inspektora Sił Zbrojnych gen. Rydza-Śmigłego oraz ministra Spraw Zagr. Józefa Becka.

Spadek bezrobocia w ostatnich dwóch tygodniach

Warszawa 3. 4. (PAT). Liczba bezrobotnych na terenie całego kraju, według danych biur pośrednictwa pracy, wynosiła w dn. 1 kwietnia r. b. 479,049 osób. Stanowi to spadek bezrobocia w ciągu ostatnich 15-tu dni o 10,042 osoby.

Reorganizacja pracy w Min. Skarbu

Warszawa 3. 4. (PAT). Na konferencji, która odbyła się w dniu wczorajszym u p. Min. Skarbu, omówiona została sprawa organizacji pracy min. Skarbu, pozostająca w związku ze zmniejszeniem liczby podsekretarzy stanu w tym ministerstwie z 4-ch do 3-ch oraz z podjętą akcją usprawnienia centrali administracji skarbowej oraz władz drugiej i pierwszej instancji. m. in. ustalono podział pracy między trzema podsekretarzami stanu w Min. Skarbu.

Czy będzie dewaluacja marki?

Berlin 3. 4. (PAT). Opublikowany przez „Der Deutsche Volkswirt” artykuł, zaprzeczający pogłoskom o dewaluacji w Niemczech, odbił się na dzisiejszej giełdzie berlińskiej. Wszystkie akcje, które w ostatnich dniach znacznie zwyżkowały, uległy niżce, dochodzącej do 2 i pół procent. Cały przebieg dzisiejszych obrotów akcjami stał pod wyraźnym nastrojem tendencji niżkowej.

Od Redakcji

Ze względów technicznych nie mogliśmy do dzisiejszego numeru dołączyć naszego tygodniowego dodatku „Zew Armji Rezerwowej Pomorza”. Uczynimy to jednak w nadchodzącym tygodniu.

Sprostów

W imię czego?

Dzieją się czasem rzeczy, które, mimo najlepszej woli naprawdę trudno jest zrozumieć. Było tak: na pogrzebie zasłużonego proboszcza chojnickiego ks. Klopockiego, szerszego patryjoty-Polaka przemawiał nad grobem ks. prob. z Brus — prezesa i znany czołowy działacz Stronnictwa Narodowego go najpierw PO NIEMIECKU, a potem przemówienie swoje przetłumaczył na język polski.

Wierni przysłuchujący się temu — zdumieni, garstka Niemców — rozpromieniona. W imię czego to się robi? Prawo kanoniczne tego nie wymaga, kurtuazja wobec grupki Niemców — zupełnie zbyteczna, a wręcz niezwykłe przykre i upokarzające. Doprawdy nie można z jednej strony śmiać się na hipernarodowego konika — z drugiej zaś upokarzać i obrażać polskie uczucia narodowe.

Gdyby to zdarzyło się jeden raz — moglibyśmy przypuszczać, że to jakieś niedopatrzenie, tymczasem identycznie zachował się ks. prob. Grünig na pogrzebie śp. ks. kan. Makowskiego. Jest to zatem metoda.

Ale jeszcze raz pytamy: w imię czego?

Ka.

W razie przeziębienia, grypy, zapalenia gardła, migdałów, przy bólach nerwowych i łamaniu w kościach, należy dbać o codzienne, regularne wypróżnienie i w tym celu używać pól szklanki naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa. — Zalecana przez lekarzy.

Austria wykorzystała sytuację

Wiedeń 3. 4. (PAT). Według informacji tutejszych kół politycznych wniesienie do parlamentu ustawy o powszechnej służbie dla państwa zostało przyspieszone za względu na korzystną sytuację polityczną. Ustawa ta zasadniczo miała być wniesiona pod obrady później. Informacje te potwierdzają fakt, iż rozporządzenia wykonawcze do ustawy nie są jeszcze opracowane.

W myśl ustawy pobór rocznika 1915 r. nastąpić ma 1 września. Dotychczas jednak nie ustalono wysokości kontyngentu rocznika. Również nie jest wyjaśniona sprawa pokrycia budżetowego. Rozbudowa wojska regularnego odsunie na dalszy plan, — względnie uczyni mało aktualnym zamierzone formowanie milicji, której głównym jądrem miała być Heimwehra.

Rozporządzenie wykonawcze do ustawy o uboju

Na terenie Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych odbywa się obecnie opracowywanie rozporządzenia wykonawczego do — przyjętej przez izby ustawodawcze — ustawy o uboju zwierząt gospodarskich.

Rozporządzenie to ukazać się jeszcze w sierpniu r. b., aby umożliwić wejście w życie ustawy, która zyska moc prawną od 1 stycznia roku przyszłego.

Rozpaczliwy krok 13-letniego chłopca z powodu złych postępów w nauce

(o) Poznań 3. 4. (tel. wł.) Na terenie koszar w Sołaczu znaleziono zwłoki 13-letniego synka sierżanta Koniecznego, wiszące na drzewie. Chłopczyk popełnił samobójstwo prawdopodobnie wskutek depresji z powodu złych not i niedostatecznych postępów w nauce.

Śmierć przy pracy

Dzisiaj nad ranem w podziemiach Giesche w Janowie wskutek t. zw. łupniecia skały węglu zawaliły się na jednym z chodników rury żelazne i przygniotły robotnika 50-letniego A. Polaczka z Szopenic. Doznał on złamania podstawy czaszki i poniósł śmierć na miejscu. Zwłoki ofiary wypadku złożono w kostnicy w Mysłowicach. Osierocił on żonę i 4 dzieci. Wypadek jest przedmiotem dochodzenia okręgowego Urzędu Górniczego.

Pamiętaj, aby na Święta Stołowy było bez liku! Gdy Pan zapomni, niech Pani pamięta

O WEESE so smakołyku!

Prokurator oskarża terrorystów endeckich

Dzisiaj zapadnie wyrok

Łódź 3. 4. (PAT). W procesie przeciwko 27 zamachowcom endeckim Sąd wysłuchał dzisiaj opinii biegłych wojskowych kpt. Góreckiego i por. Żulikowskiego, którzy wyjaśnili, że przy zamachach posługiwano się materiałem wybuchowym t. zw. trojtem, posiadającym dużą siłę wybuchową. Zamachowcy przygotowywali swe ładunki wybuchowe w sposób dyletancki.

Następnie zabrał głos prokurator Komorowski, który w przemówieniu swym kładzie głównie nacisk na działalność grupy terrorystycznej w łonie Stronnictwa Narodowego. W dochodzeniu i śledztwie oskarżeni przyznali się do należenia do tajnej or-

ganizacji, mówili o piątkach bojowych itd.

Następnie opisuje prokurator rolę Siemaszki jako organizatora całej grupy terrorystycznej. Prokurator podkreśla jego czynną działalność w Stonnictwie Narodowym na terenie Wilna, Kielc, Łodzi, Warszawy, poczem wyświebla rolę Zwierzewicza i Ogórka jako bezpośrednich pomocników Siemaszki i głównych organizatorów zamachów. Prokurator wnosi o ukaranie Siemaszki, Zwierzewicza i Ogórka po 8 lat więzienia, dla pozostałych oskarżonych wnosi o kary od 6 lat do 1 roku.

Wyrok spodziewany jest jutro, w sobotę.

Fabryka banknotów 500-frankowych w Sosnowcu

Sprytni podrabiacze zasiedli na ławie oskarżonych

Sosnowiec 3. 4. (PAT). W Sądzie Okręgowym w Sosnowcu rozpoczął się dziś proces przeciwko szajce fałszerzy banknotów 500 i 50 frankowych.

Na czele szajki stał b. student uniwersytetu francuskiego 20-letni Izajasz Nowakowski, zamieszkały w Sosnowcu. Oprócz niego na ławie oskarżonych zasiedli dwaj jego bracia Bolesław i Stefan Nowakowscy, Izrael Mandel ze Lwowa oraz Henryk Zółtowski i Marjan Kolankowski z Sosnowca.

Według aktu oskarżenia policja śledcza francuska zawiadomiła policję polską, że w jednym z miast francuskich zatrzymano 2 obywateli polskich: Karola i Zygmunta Białów, którzy puszczali w obieg fałszywe 500-frankówki. Banknotów tych puścili na sumę około 3 milionów franków.

W toku dalszego dochodzenia zatrzymani Białowie podali, że banknoty otrzyma-

wali od Izajasza Nowakowskiego z Sosnowca.

Wobec tego policja śledcza w Sosnowcu dokonała w mieszkaniu Nowakowskiego rewizji, podczas której znaleziono ukryte pod podwojną podioga narzędzia służące do fałszowania banknotów: kamień litograficzny z wzorami banknotów banku francuskiego, czcionki drukarskie oraz korespondencję, z której wynika że Nowakowski otrzymywał kontakt z kolporterami fałszyfkatów we Francji. Poza tym ustalono, że w podrabianiu banknotów i ich rozpowszechnianiu brali udział bracia Nowakowskiego oraz pozostali wyżej wymienieni oskarżeni.

Po odczytaniu aktu oskarżenia Sąd przystąpił do przesłuchania oskarżonych. Izajasz Nowakowski przyznał się do winy, zaś Mandel, Zółtowski i Kolankowski przyznali się do częściowego współdziałania z oskarżonym. Rozprawa potrwa dwa dni.

Orgje dokoła elektrycznego krzesła
Odrzucanie egzekucji i ohydny hazard

Trenton, 3. 4. (PAT) Trybunał w ciągu 3 i pół godzin przesłuchiwał b. adwokata Wendela oraz świadków na posiedzeniu po-ufnym. Po zamknięciu obrad oświadczone ze strony miarodajnej, że trybunał będzie się domagał dalszego odroczenia wykonania wyroku śmierci na osobie Hauptmanna.

Trenton 3. 4. (PAT). Naczelnik więzienia oświadczył, że władze sądowe, które rozpatrywały zeznania Wendla zawiadomiły go, iż nie zamierzają domagać się dalszego odroczenia egzekucji Hauptmanna.

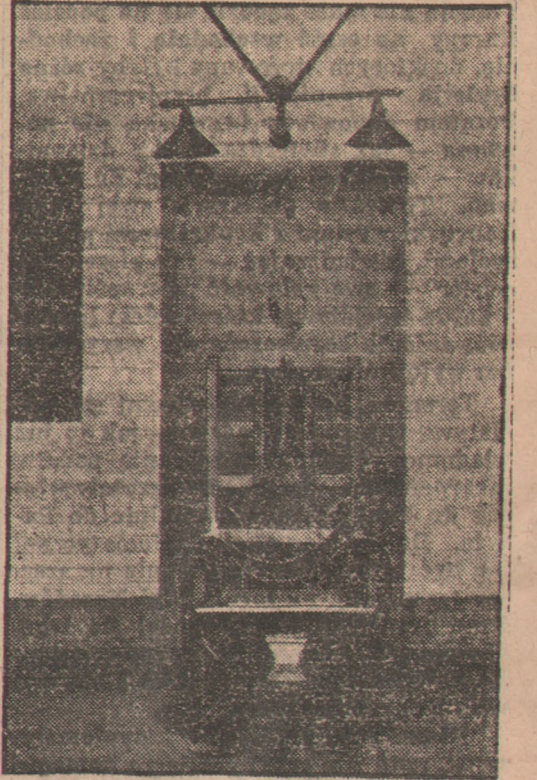
Nowy Jork, 3. 4. Prokurator Wilenz w

rozmowie z dziennikarzami wyraził się, że Wendel, człowiek upadły i do wszystkiego zdolny, został poprostu przekupiony przez obrońców Hauptmanna, aby na jakiś czas wziąć winę na siebie, aby spowodować zamieszanie i umożliwić odroczenie egzekucji i uzyskanie na czasie celem uzyskania łaski dla skazanego.

Totalizator śmierci.

Odroczenie egzekucji spowodowało ogromne zamieszanie wśród uczestników „totalizatora śmierci”. Wynikła cała masa awantur, strzelanin i bijatyk, bowiem ci, którzy

przegrali, nie chcą likwidować swoich długów z zakładu, twierdząc, że wprawdzie Hauptmann nie został stracony, ale napewno zginie na fotelu elektrycznym później.

Niektórzy ludzie potracili w związku z darowaniem Hauptmannowi trzech dni życia całe majątki. Pewien kupiec, który w zakładzie zaangażował swój cały majątek, w sumie 200.000 dolarów, na wiadomość o odroczeniu egzekucji zastrzelił się.

Mimo to makabryczny totalizator rozwija się w dalszym ciągu, czynione są nowe zakłady, dawne zmieniane i przystosowywane do nowych warunków.

Znów odroczenie egzekucji?

Trenton, 3. 4. (PAT) Trybunał, mający zdecydować sprawę postawienia adwokata Wendela w stan oskarżenia o zabójstwo dziecka Lindbergha, nadal przesłuchuje świadków. Dotychczas nie jest wiadomem, czy wyrok śmierci na osobie Hauptmanna zostanie dziś wieczorem wykonany.

KOŁNIERZYK **Gezet** to symbol 10279 Z CZERWONĄ NITKĄ gentlemana

Interesy Anglii w Abisynji nie są zagrożone

Mussolini uspokaja rząd W. Brytanji

Londyn, 3. 4. (PAT) Ambasador włoski Grandi odwiedził dziś stałego podsekretarza stanu Foreign Office sir Roberta Vassitarta i z polecenia Mussoliniego złożył formalną deklarację, w której rząd włoski stwierdza, że ewentualne zajęcia przez wojska włoskie obszarów, w których położone jest jezioro Tana, w niczem nie narusza uznanych ze strony Włochów interesów Wielkiej Brytanji na tych obszarach.

Rząd włoski potwierdza ponownie, że interesy brytyjskie w okolicach jeziora Tana będą przez Włochy uszanowane.

Powyższa deklaracja została przyjęta przez sir Roberta Vansittarta z zadowoleniem.

Komitet sankcyjny chwilowo nie zbierze się

Genewa 3. 4. (PAT). Przewodniczący komitetu koordynacyjnego Vasconcellos oświadczył, iż wobec pojedynczych kroków czynionych obecnie przez Madariagę, chwilowo wstrzyma się od zwołania komitetu sankcyjnego.

Szwecji zagraża przesilenie rządowe

na tle różnicy zdań w sprawie obrony narodowej

Sztockholm 3. 4. (PAT) Rząd pragnie unicznąć kryzysu ministerjalnego w związku z dyskusją w Riksdagu na temat sprawy wzmocnienia obrony narodowej kraju. Takie wrażenie wywarło przemówienie prezesa rady ministrów Hanssona na konwencie

partji socjaldemokratycznej Szwecji. Hansson przedstawił wyniki prac rządowych od roku 1932, oświadczając, że rząd jest gotów stanąć przed wyborcami, tembardziej, iż nie nie wydarzyło się co usprawiedliwiłoby kryzys rządowy.

Propozycje Hitlera

Doręczony przez ambasadora von Ribbentropa ministrowi Edenowi obszerny dokument, zawierający niemiecki plan organizacji pokoju w Europie na gruzach postanowień prawnych Locarna i Traktatu Wersalskiego, jest — formalnie rzeczy biorąc — odpowiedzią rządu Rzeszy na doręczone amb. von Ribbentropowi w dniu 20-tym marca r. b. propozycje mocarstw.

Biorąc za podstawę swej odpowiedzi te propozycje, zebrane w t. zw. **Białej Księdze**, ograniczył się rząd Rzeszy do zajęcia stanowiska wobec zagadnień w nich poruszonych. Mówiły zaś owe propozycje jedynie o zagadnieniach, domagających się rozwiązania wskutek obalenia przez Niemcy postanowień paktu lokarneskiego. Krótko: — mówiły o sprawach Zachodu Europy, o stanie bezpieczeństwa i gwarancji pokoju nad Renem, na granicy Niemiec z Francją, Belgią i Holandją.

W tej dziedzinie rozwinął dokument niemiecki **obszerną argumentację**, przemawiającą za koniecznością podstawowej reorganizacji całego kompleksu norm prawno-politycznych, częściowo wygasłych dawniej, a częściowo zupełnie niedawno jednostronnie obalonych siłą faktu.

Logicznie — odpowiedź niemiecka jest **szczegółowym rozwinięciem planów pokojowych kanclerza Hitlera na Zachodzie**, przedstawionych w znanych jego mowach w parlamencie niemieckim w dniu 21 maja 1935 r. i 7 marca r. b. Te same znajdujemy w niej przesłanki rozumowania, opartego na niewzruszalnym postulacie równouprawnienia i konieczności przebudowy układu stosunków prawno-politycznych Europy pod tym kątem widzenia.

Najbardziej charakterystyczną cechą tych przemówień było **pragnienie uniknięcia dyskryminacji kogokolwiek i w jakiegokolwiek dziedzinie**. Dlatego też bodaj pierwszym wrażeniem — bodaj optycznym — po zapoznaniu się z ostatnią odpowiedzią Niemiec, jest **uczucie pewnego BRAKU PLANÓW ORGANIZACJI POKOJU NA WSCHODZIE EUROPY**, w porównaniu z szczegółowymi propozycjami dla Zachodu. W tym względzie dokument dyplomatyczny wykazuje pewną dysproporcję za przemówieniami kanclerza Hitlera, nietylko dwoma podstawowymi, ale również z całym szeregiem innych, wygłoszonych w toku ostatniej kampanii wyborczej.

W przemówieniach tych bowiem znalazły się bardzo obszerne ustępy, odzwierciedlające **stanowisko kanclerza Hitlera wobec zagadnień organizacji Wschodu** i dające dość przejrzyste obrazowanie jego poglądów na konieczność utrzymania na wszystkich granicach Niemiec jednokrotnego systemu zabezpieczeń pokojowych. W dokumencie ostatnim natomiast — w porównaniu z obszernym umotywowaniem i naszkicowaniem przyszłych warunków układu politycznego i prawnego na granicach zachodnich Niemiec — nie znajdujemy w tym samym stopniu i w tych samych rozmiarach przeprowadzonego szkicu **przyszłych stosunków prawno-politycznych na niemieckich granicach północnych i wschodnich**.

DYSPROPORCJA ta jest formalnie zrozumiała, jako że rząd niemiecki miał za zadanie odpowiedzieć na propozycje mocarstw, dotyczące wyłącznie zagadnień zachodnio-europejskich, zagadnień dających się streścić w poszukiwaniach gwarancji zastępujących nieistniejące już faktycznie postanowienia paktu reńskiego. Oczywiście więc — nie sposób w tym stanie rzeczy uważać dokumentu niemieckiego za ostateczny i kompletny plan nowej organizacji ogólnoeuropejskiej. Plan taki nie da się bowiem pomyśleć bez równoczesnego uregulowania zagadnień wschodnio-europejskich analogicznie z organizacją spraw zachodnio-europejskich. W tej zaś dziedzinie — jak powiedzieliśmy — **DOKUMENT NIEMIECKI NIE JEST KOMPLETNY**. Najwidoczniej kancelarja dyplomatyczna na Wilhelmstrasse pragnęła formalnie odpowiedzieć na pismo min. Edena z dnia 20 marca r. b. i z zadania tego wywiązała się w sposób skrupulatny. Pozostaje jednak o-

Nieprzemyślany krok

Kilka uwag na tle środowowego strajku

Strajk jednogodzinny powszechny, proklamowany przez związki zawodowe nasuwa **poważne refleksje**. Nie o to jednak idzie, że strajk się nie udał, że masy robotnicze i pracownice nie usłuchały wezwania centralnych władz organizacyjnych, choć i te dane, zwłaszcza cyfrowe, mówią wiele. Idzie o to, **jaki cel przyswiecał inicjatorom akcji strajkowej**.

Trudno się oprzeć wrażeniu, że **strajk czwartkowy był strajkiem dla strajku**. Nie miał przecież na celu **oddania czci ofiarom wypadków krakowskich, ani wyraźnych postulatów dnia bieżącego**. Cześć ofiarom została oddana w dniu pogrzebu. Walka o postulaty bieżące toczy się na wielu odcinkach, ale postulaty te są różne, różną mają ostrość na poszczególnych terenach i różne jest ustosunkowanie się do nich poszczególnych związków zawodowych, a nawet grup robotniczych i pracowniczych.

Wydaje się tedy, że **sprawa tego strajku**

nie została należycie przemyślana przez jego organizatorów, nie zostały nawet rozważone w sposób dostatecznie wyczerpujący hasła, pod którymi strajk się miał odbywać. Po prostu orzec wypadła, że w atmosferze wywołanej wypadkami krakowskimi organizacje walczące o popularność, nie chcąc dać się przelicytować w „aktywności” innym, postanowiły przypieczętować swą ruchliwość „czynem”. Niebardzo zając sobie sprawę, jaki rodzaj czynu winien być tu zastosowany, uciekły się do aktu, który w walce klasowej uchodzi za ostateczny argument w konflikcie — **do strajku**.

Oczywiście miał to być **strajk demonstracyjny**. Ale demonstracja się nie powiodła. Strajk bowiem objął małą stosunkowo grupę robotników, w większych ośrodkach przemysłowych zaznaczył się nagle, a u nas na przykład na Pomorzu nie strajkowano prawie zupełnie. Spokój nigdzie nie został zakłócony, gdyż te elementy, których zawo-

dem jest wywoływanie awantur, zostały w porę od działania usunięte. Robotnik polski zaś nawet w walce ostrej o swoje prawa nie wykracza poza normy przyzwoitości. Rozumie on, że im bardziej rzeczowo, im poważniej stawiana jest z jego strony sprawa tem większe są szanse zrozumienia przez miarodajne czynniki i opinię publiczną.

Tej świadomości wyraz wśród mas robotniczych znajdujemy też i w przebiegu omawianego strajku. Robotnik, nie widząc jasnego i konkretnego celu strajku, nie widząc rzeczowych podstaw do tak wielkiego kroku, jakim jest strajk powszechny, **do strajku przystępował niechętnie, lub nie przerwał pracy wogóle**. Stało się to pomimo tego, że **formę strajku wybrano — przyznać trzeba — dość sprytnie**. Nie opuszczano bowiem zakładów pracy, nawet nie opuszczano warsztatów pracy, nie groziła utrata zarobku, ponieważ przerwa miała trwać tylko godzinę.

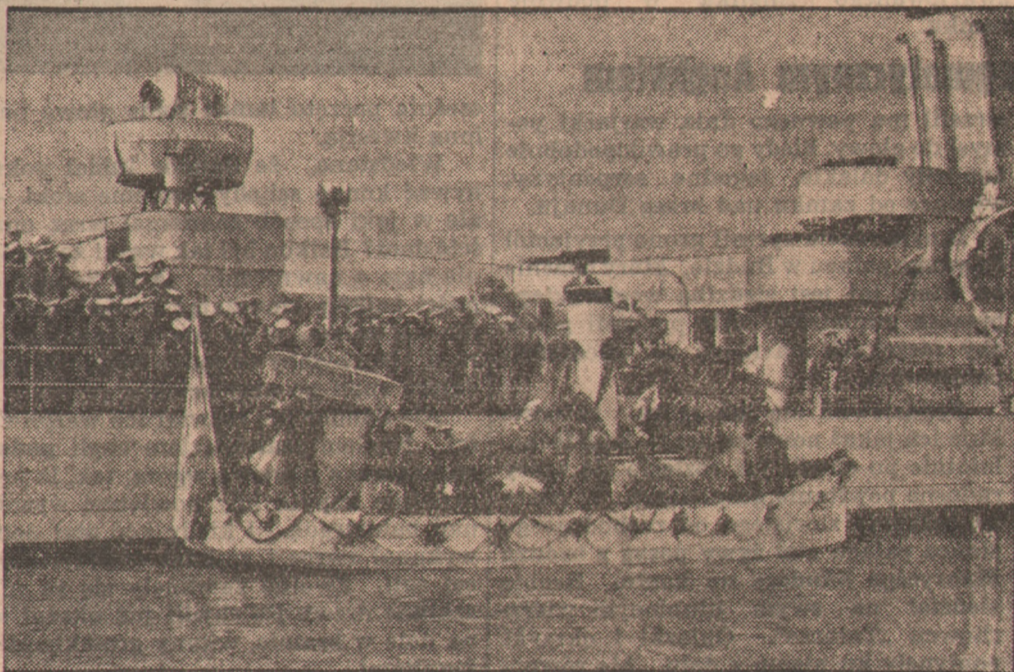
Sądzimy jednak, że **takie nadużywanie formy strajku nie jest bezpieczne**. Może ono łatwo doprowadzić do zwyrodnienia form walki klasowej, do jej lekceważenia przez samych robotników. Sądzimy też, że **nie jest to właściwie forma krzewienia idei solidarności klasy pracującej i że dać ona może efekty wręcz przeciwne zamierzeniom**. Ośmiela natomiast żywoły wywrotowe, otwiera drogę demagogii i zwichrzeniu wewnętrznemu, doprowadzać musi do hejtacji w frazesowym radykalizmie, obietnicach, snuciu mirażów, którym życie zadość uczynić nie będzie w stanie.

Rozumiemy, że w **świecie pracy istnieje ogromna dziedzina trudności, kłopotów, spraw bolesnych i ważnych**, w życiu się komplikujących, a nierozwiązanych. Nagromadziło się też w łonie tego świata wiele gorczy, przekonania o krzywdach, uzasadnionych i nieuzasadnionych postulatów. Rozumiemy, iż nietrudno o łatwopalny materiał i o poderwanie do protestu, demonstracji, wybuchu.

Ale przecież te troski, krzywdy i postulaty nie są nieznanne, obecne i czynnikiem Państwem kierującym. Co więcej znalazły one wyrazne podkreślenie w enuncjacjach członków Rządu i Sejmu, przyczem zarówno szef Rządu, którego nastawienie społeczne jest znane aż nadto dobrze, jak ministrowie resortowi postawili te sprawy na porządku dziennym prac bieżących Rządu. W tej sytuacji wydaje się wzmaganie fermentów i podsycanie ich nadużywaniem prawa strajku nieuzasadnione i niepotrzebne. Z tego zdać sobie winny sprawę odpowiedzialne organizacje zawodowe i nie narażać się na podejrzenie, że dla taktycznych efektów poświęcić gotowe są sprawę. W każdym razie nie decydować się na niedość przemysłane kroki.

T.

Kres ostatniej wędrówki Venizelosa

Okręt wojenny wiozący zwłoki Venizelosa przybył do Kandji na Krecie, gdzie odbędzie się pogrzeb

W przededniu elektryfikacji warszawskiego węzła kolejowego

Wobec zbliżającego się terminu wprowadzenia trakcji elektrycznej na węzle kolejowym warszawskim podsekretarz stanu w Min. Komunikacji **wicemin. Piasecki** na zaproszenie firm angielskich wykonujących dla PKP część robót elektryfikacyjnych, spędził w Anglii 2 tygodnie dla odwiedzenia fabryk tych firm. Przy tej sposobności podsekretarz stanu Piasecki omówił z przed-

stawicielami „English Electric” i „Metropolitan Vickers” punkty umowy, które miały być sprecyzowane przed zakończeniem dostaw tych firm angielskich. Rokowania te wczoraj ku obopólnemu zadowoleniu zakończono i podsekretarz stanu Piasecki odjechał wraz z towarzyszącym mu delegatem Min. Skarbu radcą Rucińskim, spowrotem do Warszawy.

Ceny na **MAGGI**ego przyprawę **obniżone**

Obecne ceny za ponowne napełnianie

But. nr.	00	0	1	2
Zł.	0,28	0,53	1,06	1,68

twartem zagadnieniem zrównania stosunków prawno-politycznych w całej Europie według jednolitej linii wytyczonej wyznaczanej przez kanclerza Hitlera. Rozpoczynająca się wielka międzynarodowa negocjacja dyplomatyczna znajduje ten problem na swych stole obrad.

Tymczasem zaś **musimy powstrzymać się z oceną ostatniego dokumentu niemieckiego aż do szczegółowego rozwinięcia poglądów niemieckich na zagadnienia Wschodu Europy**. Mamy wra-

żenie, że rozwinięcie to jest tylko kwestją czasu, o ile bowiem np. stosunki Polski z Rzeszą Niemiecką są obecnie uregulowane na pewien okres, o tyle na Zachodzie Europy panuje w tej chwili od czasu ustania „Locarna” stan zupełnie płynny. Zrozumiałe tedy być może pospieszniejsze zajęcie się sprawami Zachodu. Jednak — nasz pogląd na całość sprawy, jest aż nadto dobrze znany.

W. B.

Spółceństwo lwowskie śpieszy z pomocą ofiarom powodzi

Dziś pod przewodnictwem wicewojewody lwowskiego Marjana Sochańkiego odbyło się w sali Urzędu wojewódzkiego zebranie komitetu pomocy ofiarom powodzi na Polesiu. Na czele komitetu stanął wojewoda lwowski Belina-Prążmowski. Zadeklarowano już wiele datków i postanowiono przeprowadzić intensywną zbiórkę w całym społeczeństwie wschodnio-malopolskiem na rzecz dotkniętej klęską ludności Polesia, które w czasie wielkiej powodzi w Małopolsce pospieszyło jej z pomocą, dostarczając siana i słomy w znacznych ilościach.

Koniuszy Belzebuba

Zawadjackie fantazje hr. Sándora

II.

Magnat węgierski hr. Sándor zdobył szeroki rozgłos jako najbardziej szalony jeździec Europy, dla którego nie istniały na koniu żadne przeszkody. Sława jego dotarła do Anglii, gdzie wzbudziła sensację. Znalazł się jednak Anglik, który nie dowierzał fantastycznym pogłoskom o sztuce jeździeckiej Sándora, i aby przekonać się o niej na własne oczy, wybrał się specjalnie na Węgry. Trzeba pamiętać, że działo się to w połowie ub. stulecia i podróż z Anglii na Węgry nie była wówczas drobiazgiem.

Hrabia Sándor wrócił właśnie z polowania na jelenie i odpoczywał po trudach łowieckich w komnacie swego zamku Bájna, gdy wszedł służący z niezwykłą wiadomością: przed bramą zamku zajeżdżał wspaniałą karocą podróżną jakiś wytworny Anglik i pragnie widzieć się z hr. Sándorem. Wówczas nie było jeszcze pociągów i wizyta prawdziwego Anglika w głębi puszczy węgierskiej była bądźco bądź sensacją. A więc dawać Anglika!

Szczególnie uprzejmy to on nie był, ten zamorski gość. Przywitał się oschle i z miejsca wypalił:

Karkołomny zjazd z flegmatycznym Anglikiem

Następnych dni gość angielski mógł podziwiać różne próbki jazdy konnej Sándora, na widok których innym włosy dębawy stawały. Ale Anglik ani drgnął, kiedy magnat węgierski dokonywał swych szalonych, karkołomnych sztuczek. Wszystkiego było mu mało. **Nie był zadowolony.** Stał się wprawdzie grzeczniejszy, lecz w swych sądach był bardzo oschły i wstrzemięźliwy.

— **Wonderfull!** — zwykły mawiać po każdej produkcji — **ale zdaje mi się, że coś podobnego już widziałem.**

Wreszcie Sándor stracił cierpliwość. Nie odparł wprawdzie nic i nawet grzecznie się uśmiechał, kiedy **kazał zjechać swą najlepszą szóstkę** i poprosił swego gościa na małą przejażdżkę.

Łagodnym klusem popędziły konie wygodną drogą w stronę **Wyszehradu**, do ruiny prastarego zamku królewskiego, który wznosił się na szczycie potężnej góry, **wysoko nad srebrzystą wstęgą Dunaju.** Stąd stroma, kamienista droga wila się w niezliczonych, wąskich i ostrych zakrętach, wdół ku rzece.

Kiedy przybyli na sam szczyt, hrabia Sándor okrążył ruiny i skierował swoją szóstkę z wolna w stronę spadzistej, skalami najeźdzonej drożyny. **Nagle ostro trzasnął z bicia.** I pojazd w pełnym galopie **pogwał wdół** w kierunku Dunaju. Kamienie i skry posypały się z pod kopyt i kół powozu, który z hukiem i traskiem śmigał po ostrych zakrętach skalistej ścieżki. Sándor zaś stał wyprężony i tak kierował koniami w tej karkołomnej jeździe. A w połowie drogi wogóle rzucił lejce, odwrócił głowę w stronę trzęsącego się ze strachu Anglika i zapytał z szatańskim uśmiechem:

— **A to pan też już widział?**

Czy Anglikowi podczas tej jazdy zbiegły włosy, kroniki nie zanotowały. Ale dla Węgrów i Wiedeńczyków ten galop po skalistej ścieżce Wyszehradu do Dunaju był niezwykle ciekawym. Często już Sándor dokonywał dawnego już przelotu nad Dunajem. Taki

Tak n. p. z pojazdem, zaprzężonym w szóstkę zjechał wdół stromymi schodami kamiennymi, łączącymi o sto metrów wyżej położoną Budę z Pesztem, ciągnącym się tuż nad Dunajem. Taki

— Słyszałem niestworzone historje o pańskiej jeździe konnej i sztuce powozów. Musi mi pan zademonstrować kilka swoich sztuczek, gdyż w tym celu specjalnie przybyłem z Anglii.

Anglik miał djabelne szczęście.

Maurycy Sándor był mimo swej rubasznosci człowiekiem wielce uprzejmym, ale ostatecznie był **magnatem, a nie cyrkowcem.** A w wypadkach takich niezwykle uchybień towarzyszących jak forma, w jakiej swe życzenie wypowiedział Anglik, Sándor sławny był z gwałtownych rękoczynów. Tak więc węgierska wyprawa mogła skończyć się nieco inaczej, naprzykład na najniższym stopniu schodów, w pobliżu których właśnie się znajdował.

Ale pan Bájny był tego dnia w **wyjątkowo dobrym humorze.** Z łowów wrócił ze wspaniałym dwunastakiem, którego położył w biegu celnym strzałem w samą komorę. Przypomniał sobie także, że nie może narażać na szwank **gościność węgierskiej** i poprosił grzecznie zwaryowanego Anglika w podwoje zamku.

strzelił mu pewnego dnia warjacki pomysł do głowy, kiedy go prawdopodobnie znużyły dalekie, łagodne serpentyny, wiodące od zamku nad brzeg Dunaju.

Innym razem sprosił grono przyjaciół do swego pałacu w Budzie, który obecnie od wielu lat jest siedzibą węgierskiego prezesa ministrów. Ale poprosił gości, aby zaczekali na niego na dziedzińcu pałacowym.

Spodziewali się już zgóry, że oczekuje ich jakaś nowa sztuczka jeździecka. Istotnie po chwili już rozległo się zgóry radosne powitanie gospodarza. W górce na balkonie złocistego od zachodzącego słońca pałacu stał **żywy posąg z brązu Maurycyego Sándora na koniu.** Hrabia siedział na swym ulubionym wierzchowcu „Tatarze“. Oklaski i okrzyki popłynęły ku niemu z dołu. Ale równo-

Z kry na kry przez Dunaj

Pewnego razu jednak nawet jego ziomkom **zjeżdżały włosy z przerażenia,** kiedy byli świadkami jednego z szaleństw Sándora. Było to pod koniec zimy w pierwszych dniach przedwiośnia. Z grzmotem i hukiem **ruszyły lody na Dunaju.** Z sykami i zgrzytem wirowały kry w mętach brunatnej, wezbran. rzeki.

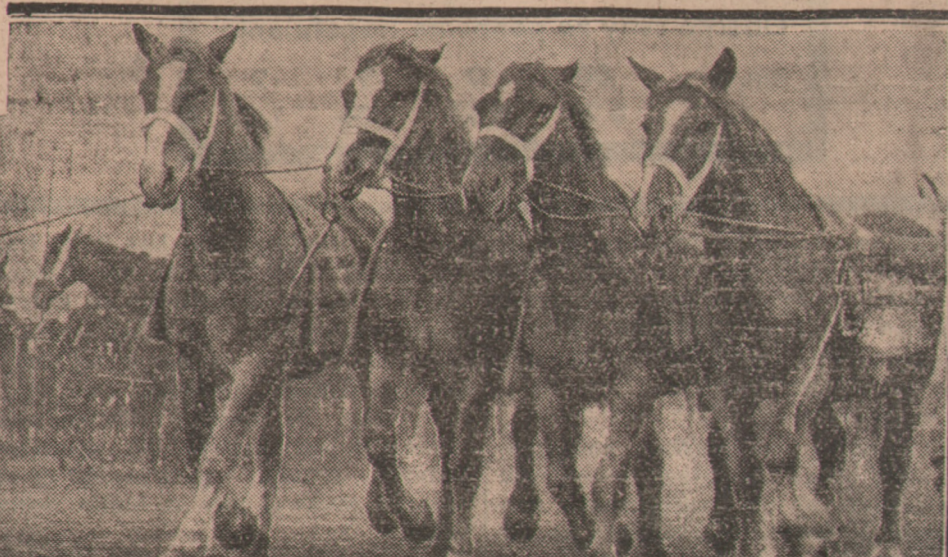
Wtem od strony wysokiej Budy nadjechał konno, w otoczeniu sfory psów, hr. Sándor. Przystanął na brzegu i przez chwilę przyglądał się porwijącemu widokowi, jakie przedstawiała oszalala rzeka, zrzucająca pęta zimy. Potem ruszył z kopyta, ale zamiast na most pontonowy, który wówczas łączył Budę z Pesztem, skierował konia wprost na rzece.

Ludzie na moście i na brzegu stanęli, ciekawi, co będzie.

— Hrabia będzie kąpał swoje psy! — zawołał ktoś z tłumu wśród śmiechu.

Nagle rozległ się **okrzyk przerażenia,** po którym zapanowało głuche milczenie. Słychać było tylko łoskot i chrzęst spływających lodów i głośny bulgot sko-

Herbaty Hozakowskiego — rozkosz znawców

cześnie poczęto łamać sobie głowę nad inną kwestją.

Wiedziano, że Sándor lubiał pokonywać konno schody i strome stoki, — ale w jaki sposób zamierzał teraz opuścić dom? Balkon był tak wąski, że mowy nie było o nawróceniu. A że Sándor opuścił balkon, zmuszając konia do cofania się tyłem, w to nie chciano uwierzyć. Nie byłoby to godne Sándora. Tak dalece znali go przyjaciele.

Ale Sándor już rozwiązał ich wątpliwości. Nagłem szarpnięciem cugli **poderwał rumaka pionowo w górę,** tak, iż jego przednie kopyta były powietrze wysoko nad balustradą. I kiedy koń stał dęba, wykonał zwrot i zniknął w przylegającej sali. Zwolna zamknęły się za nim szklane drzwi. Po chwili już ukazał się na dole w bramie, witany gromkimi okrzykami.

tłowanej wody.

Sándor znajdował się już na środku rzeki. Skacząc z kry na kry, przebywał szeroko rozlany Dunaj, po wirujących taflach lodu. W olbrzymich susach sadził „Tatar“ poprzez otwarte, bulgocące miejsca, szukając oparcia dla kopyt. A sfora psów gnała wściekle za koniem...

Z zapartym oddechem śledził tłum niesamowitą scenę.

Z grzecznym ukłonem wskoczył Sándor na brzeg peszteński, uprzejmie dziękując za owacje. Potem udał się do domu swego szwagra, wraz z psami wjechał konno na drugie piętrowe po krętych schodach, okrążył wąską, otwartą galerijkę, jaka w starych budapeszteńskich domach otacza dziedzińiec, i zadzwonił. A kiedy nikt nie otworzył, znowu poderwał konia na pokrytej lodem galerijce w górę, wykonał zwrot na tylnych nogach i udał się nad rzece. I po raz drugi tego samego dnia przebył Dunaj po krach, poczem konno wspiął się na górę zamkową po stopniach stromej, na-

wet dla pieszych uciążliwej drogi. Wówczas to nazwali go Węgrzy „Koniuszym Belzebuba“.

Ale także w sztuce powozów Sándor mistrzem nieładą. Tak np. przebył drogę z Salzburga do Monachjum — około 170 km — w ciągu tylko 9 godzin, oczywiście nie zmieniając koni swej czwórki. Innym razem przebył w **jednym dniu nawet 330 km,** kiedy częściowo konno, częściowo powozem odbył w ciągu 16 godzin i 7 minut podróż z Wiednia do Ischlu.

Najszybszym jego wyczynem był jednak niewątpliwie „spacer“ konny z **Wiednia do Bratysławy:** wówczas to przebył, z jednorazową zmianą konia, **75 km w ciągu półtora godziny.**

Przy tych wszystkich szybkich przejazdach konnych miał Sándor jedną ambicję: aby do celu przybywać nie z końmi zajechanymi na śmierć, lecz w najlepszej formie. Tak więc i pod tym względem najsurowsza komisja sędziowska nie miałaby mu dzisiaj nic do zarzucenia.

Jedynie kiedy czasem nachodziła go **junacka fantazja** lub ponosił temperament, zdarzało się, że powóz rozbił się na drzazgi i łamały się kości i żebra. Ale to należało do „hecy“, jak zwykły mawiać z wiedeńska Sándor.

Poczucie humoru miał Sándor wogóle wybitnie rozwinięte. Kiedy podczas rewolucji r. 1848 demonstranci zebraли się także przed jego pałacem w Wiedniu — był przecież zięciem Metternicha — aby mu urządzić kocią muzykę, w chwili największego podniecenia tłumu pojawił się nagle na balkonie Sándor, a obok niego dwaj służący z wypchanymi, dziwnie drgającymi workami. Kiedy Sándor sam zaczął przeraźliwie świstać na gwizdki, przyłączając się do kocię muzyki tłumu, służący opróżnili worki, w których było... **pełno żywych kotów.** W taki to sposób Sándor uświetnił kocią muzykę ulicy. Ale nie dość na tem. Po chwili wniósł się w tłum i **sam wybijał resztę swoich ocalałych okien.** Kiedy już było dokończone, zapytał zgłupiałych demonstratorów:

— **Tak, a teraz dokąd pójdziemy?**

Odpowiedział mu głośny śmiech, w którym w mig rozwiła się klasowa nieważność. Odtąd Sándora już nikt nie niepokoił. — Wybite okna mógł przeboleć, gdyż był bogatym człowiekiem, a w Wiedniu najwięcej z tego dowcipu cieszyli się... szklarze.

Podobnymi dowcipami Sándor często urozmaicał sobie życie. — Szczytem szczęścia jednak były dlań szalone harce konne.

Cóż więc dziwnego, że nawet po śmierci ulubione jego konie nie zapomnieli o fantazjach swego pana i w galopie poniosły go do grobu?

Brytyjskie troski koronacyjne

Edward VIII. chce się zmodernizować

Uroczysta koronacja nowego króla W. Brytanji, cesarza Indji itd. **Edwarda VIII.**, odbędzie się dopiero w czerwcu przyszłego roku, przyczem nie obędzie się oczywiście bez szeregu tradycyjnych imprez, pochodzących z czasów średniowiecznych, w których tak lubuje się konserwatywna Anglja. Ale właśnie w tej dziedzinie stara się nowy król pohamować nieco zapędy dworu. Edward VIII. pragnie uchodzić za monarchę nowoczesnego i wysuwa cały szereg zastrzeżeń, twierdząc, iż obrzęd koronacyjny powinien być nieco zmodernizowany.

Edward ma chwilowo do czynienia przede wszystkim z prastarą instytucją t. zw. „**Court of Claims**”, pochodzącą jeszcze z czasów Wilhelma Zdobywcy. Jest to trybunał, złożony z **tajnych radców korony i najwyższych sędziów**, obradujący pod przewodnictwem Lorda-Kancelerza, do którego prerogatyw należy osądzenie przeróżnych dziedzicznych pretensyj domów szlacheckich, a także i niektórych patrycjuszowskich w związku z aktem koronacyjnym. Dochodzi przytem z reguły do **zażartych sporów**, jak to np. miało miejsce podczas koronacji Edwarda VII., dziada obecnego monarchy. Oto głowa rodziny książęcej Newcastle i Earl of Shrewsbury rościli sobie równocześnie pretensje do nałożenia na prawicę królewską jedwabnej rękawiczki. O przywilej ten toczyły obie rodziny homeryckie boje, aż wreszcie zwyciężył książę Newcastle.

Skomplikowanych studjów genealogicznych, wymaga również wyznaczenie urzędów podczaszych, podkomorzych, sokolników, „szampjona królewskiego” i wielu innych, związanych z dawno minionem już życiem dworskim. Król Edward dał do zrozumienia, iż **życzy sobie zlikwidowania całego szeregu przestarzałych funkcji dworskich**. Natomiast pewnem jest, że baldachim koronacyjny dzierżyć będzie 5 „**baronów miast portowych**”, jako przedstawicieli mieszczaństwa, a pozatem pozostanie

Działalność „Deutsche Vereinigung” w Chodzieży zawiesiły władze starościańskie

Starosta powiatowy w Chodzieży zarządzeniem z dn. 31 marca r. b. zawiesił działalność organizacji „Deutsche Vereinigung” spowodowaną organizowaniem oddziałów młodzieży bez zezwolenia władz.

Szwajcaria zbroi się

Celem zgromadzenia funduszków nieodzownych dla realizacji programu zwiększenia stanu obrony Szwajcarii, rząd rozpisze w nadchodzący poniedziałek pożyczkę na sumę 100 milionów fr. szw. Program reorganizacji obrony przewiduje przede wszystkim utworzenie 12 nowych baterji artylerji ciężkiej i modernizację obrony lotniczej.

Zaburzenia w trawieniu. Specjaliści światowej sławy stwierdzają zadowalające wyniki działania naturalnej wody gorzkiej „Franciszka Józefa”.

NA OSTRZU JĘZYKA.

Niemiecki sfinks

Jest już zatem po wyborach. W Niemczech radość gości wszędzie, krzyczą, owszem, bardzo głośno, ale co to dalej będzie?...

Hitler stał się napuszony, patrzy z dumą na wsze strony; kropnie jakiegoś znów orędzie? — Cóż to teraz dalej będzie?...

Może znowu zacnie z kwikiem grzebać we francuskiej grzędzie, może Anglję zechce „kiwać”? — Co to będzie, co to będzie?...

Może królem się obierze, sklei jakiegoś tam przymierze, wnieść wojnę? — Mówiac szczerze, ja, Führerze, — w nic nie wierzę!... (Sep.)

jeszcze dość średniowiecznych ceremonij, aby ucieścić przywiązanych do tradycji Anglików.

Czy Edward VIII. zrezygnuje ze swych praw Kościoła anglikańskiego w zatargu z angielskim królem

Pomiędzy najwyższą władzą kościelną Szkocji, a królem angielskim powstał obecnie spór, który zrozumieć można tylko, będąc dokładnie poinformowanym o nieco dziwnych prawach króla, sięgających głębokiego średniowiecza.

Mianowicie w myśl odwiecznych tradycji, w Anglji król ma prawo drukować biblije, a zatem on jeden jest posiadaczem praw autorskich do tej świętej księgi. Na tem właśnie tle wydarzył się ostatnio zatarg. Ponieważ król jest właścicielem praw autorskich biblii, tylko on ma prawo

Uroczystości i akt koronacyjny będą oczywiście transmitowane przez radio, a może już nawet przez telewizory.

wyznaczyć drukarnię, która może drukować święte księgi.

Wobec tego władze kościelne kościoła anglikańskiego zwróciły się do nowego króla z prośbą, aby zrzekł się tego monopolistycznego przywileju odnośnie do drukowania pisma świętego co wpłynęłoby wybitnie na potaniecie produkcji. Jak dotąd brak jest wiadomości, jak się król Edward VIII ustosunkuje do tej sprawy. Według wszelkiego prawdopodobieństwa młody król zrezygnuje ze swych autorskich praw do pisma świętego.

Tw dzień prania mamusia powinna się śmiać!

I w dzień prania powinna mieć dla mnie czas, uśmiech i nie może być taka zmęczona! Dlatego używa do prania Radionu, który jest taki łatwy w użyciu: wystarczy rozpuścić go w zimnej wodzie, 15 minut gotować białinę, płukać najpierw w gorącej, potem w zimnej wodzie i białina będzie śnieżnobiała.

RADION pierze wszystko

wyrób firmy Schicht-Lever S.A.

Abisynję czekają gruntowne zmiany

Zwycięski pochód gospodarki kapitalistycznej

W europejskiej kolonii w Abisynji uchodzi za pewne, iż bez względu na wynik wojny włosko-abisynjskiej, kraj Negusa nie powróci już więcej do stanu, w którym trwa od wieków. Wojna musi przyspieszyć zwycięski pochód gospodarki kapitalistycznej w tym feodalnym jeszcze kraju i w gruncie rzeczy zatarg wojenny rozstrzygnie tylko, kto odniesie z tego faktu właściwe korzyści — **arystokracja abisynjska, czy też kapitał włoski**. Dotychczas rozwinęła bowiem Abisynja formę gospodarki kapitalistycznej bardzo słabo i za wyjątkiem większych ośrodków, panuje tam jeszcze niepodzielnie system gospodarki naturalnej.

Bardzo ciekawe szczegóły podaje na ten temat amerykański wicekonsul w Addis

Abebie. Tylko w stolicy cesarstwa afrykańskiego oraz w niektórych plantacjach i przedsiębiorstwach, prowadzonych przez Europejczyków, znana jest forma zapłaty pieniężnej za robotnicę. Niewykwalifikowany robotnik otrzymuje przeciętnie pół, a **najwyżej jednego talara za 9-godzinną pracę**. Często jest jeszcze praktykowana forma małej zapłaty i utrzymania, co oczywiście niezmiernie potania siłę roboczą w Abisynji.

Charakterystyczną jest wielka rozpiętość, istniejąca między kosztem pracy kwalifikowanej a niekwalifikowanej. Tak np. zarabiają wyszkoleni tubylcy, zatrudnieni w warsztatach kolejowych jedynej drogi żelaznej w Abisynji, 265 talarów miesięcznie, a

więc 40 razy więcej, aniżeli zwykli robotnicy. Nieliczni drukarze zarabiają 220 tal., a coraz liczniej pojawiający się szoferzy tylko 50 do 60 tal. Zato mechanik i ślusarz samochodowy dochodzi do olbrzymiej, jak na stosunki abisynjskie, pensji miesięcznej w wysokości 330 talarów. Od tych plac do płacy robotnika w plantacji kawy, prowadzonej przez Europejczyków, ciągnie się przepaść, wypełniona nawpół niewolniczą formą pracy i wynagrodzenia. Forma ta jest już skazana na wymarcie.

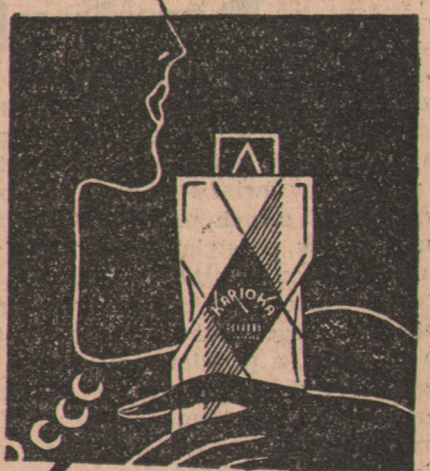
Prowadzona obecnie wojna zakończy się niewątpliwie zwycięstwem jednego z czynników, a jest nim nowoczesny kapitalizm. Wraz z nim rozpocznie się w Abisynji nowa era — niewiadomo czy szczęśliwsza, ale na wszelki wypadek bardzo urozmaicona. Postępowa koła abisynjskie marzą o rozwoju na wzór Japonji, powołując się — nie bez pewnej słuszności — na przyrodzoną inteligencję rdzennych etjopów. Ale przewaga oręża włoskiego gotowa zadać tym marzeniom bezapelacyjny cios, a to tembardziej, że „**przyjaciel**” brytyjski zawodzi i przypatruje się flegmatycznie marszowi oddziałów włoskich w serce kraju, którem nie tyle jest jego stolica **Addis Abeba**, co wielkie jezioro Tana, śpiący wód nilowych i przyszła wielka centrala energetyczna na **Afrykę**.

Morświnie na polskich wodach sięją spustoszenie wśród ryb

Po splynięciu fok z Bałtyku do strefy arktycznej, pojawiły się ostatnio na morzu polskim **morświnie** (Phocena communis), które żerują wśród szlachetnych gatunków ryb, a przeważnie sięją **zniszczenie wśród lososi**. Z nastaniem cieplejszych dni, morświnie są wyłapywa-

ne przez rybaków w sieci zastawione na lososie. Najwięcej tych szkodników rybacy zaobserwowali na wysokości **Helu, Rozewia**, a nawet pod Puckiem. Waga morświni nierzadko dochodzi do 1 centnara.

DLA WYTWORNEJ PANI
WYTWORNA WODA KWIATOWA
O SILNYM EGZOTYCZNYM ZAPACHU

KARIOKA
CAZIMI

Generał najechał na oddział żołnierzy

Samochód, w którym jechał do Teuanu gen. Capaz, najechał na grupę żołnierzy; jeden z żołnierzy został zabity, 4 ranni ciężko, a 24 lekko ranni.

Drzewo bananowe na dachu kościoła

Jedyny kościół na świecie, na którego dachu rośnie drzewo bananowe, znajduje się w mieście Itapura w Brazylii. Ponieważ ludność jest przekonana, że drzewo zasadzone zostało przez świętego patrona miasta pozostawiono je dotąd na jego miejscu. Tymczasem okazało się, że dach cały znajduje się w niebezpieczeństwie. Wobec tego został kościół tymczasowo zamknięty. Zamierza się naprawić uszkodzone dachu bez usunięcia zeń historycznego drzewa.

Ta zdobyła rekord

60-letnia Jugosłowianka nazwiskiem Zofja Niczewicz była w ciągu 40 lat 16 razy zamężna. Z tych 16 mężów — 5 zmarło, a z 11 rozwiódła się. Jak twierdzi pani Zofja, powodem rozwodu była stale wina jej mężów. Dodaje jeszcze jeden pikantny szczegół, że z wszystkich tych małżeństw nie było ani jednego potomka.

Świat kobiecy

Co nam przyniosła moda?

Dominuje styl epoki romantycznej

Paryscy mistrze mody, ci, którzy tworzą linię i ci, którzy tworzą przeróżne tkaniny, rozwinęli swą przebogata fantazję w celu wywołania zachwytów i... pożądań w świecie wytwornych pań.

Z modeli owych można naogół wynisnąć wnioski, że stylem, który dominuje w tym sezonie, jest styl epoki romantycznej. Może nie w całości, lecz w rozmaitych szczegółach i drobiazgach, istotnie uroczym, a przede wszystkim w olbrzymim wyborze barw. W przygotowanych na wiosnę modelach widzimy barwy: fioletową, zieloną, brązową, beżową, różową, niebieską, granatową w rozmaitych niespotykanych dotąd odcieniach. Mimo, że widać w nich często tony bardzo żywe, mają one jednak w sobie pewną jakby „łagodność“ i umiarkowanie, godne każdej eleganckiej pani.

Wiosna 1936 r. przyniosła nam dużo uroczym, młodocianym drobiazgom toaletowym, jak: kołnierze, colerki z białego płótna czy pikę, bądź też z wiotkiej koronki. Kołnierzyki te różnorodnych kształtów „leżą“ przeważnie na ramionach, czasami jednak przybierają fason stojący w tyle, przypominając styl à la Medicis, lub styl holenderski.

Pańszczyzna rękawów w kolekcjach wiosennych uwydatnia się szczególnie

Kostjum z jasnej wełny, przybrany aksamitem

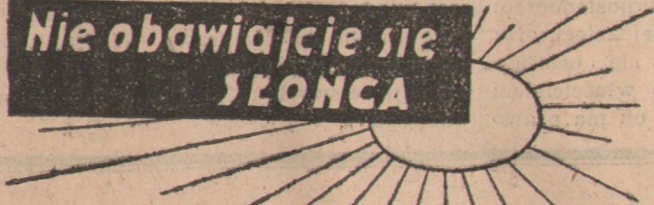
w górze, przy linii ramion, lub też na linii łokcia.

Modne są w toaletach wiosennych wszelkie drapowania, spływające miękko paneaux, tudzież plisowania, które spotyka się w modelach przeznaczonych na każdą porę dnia.

Przypływa ku nam nowa fala wszelkich szkotów, materiałów w mniejszą, lub większą kostkę i w kratkę, tudzież

materiałów pasiastych. Będą to paski pionowe, o linii prostej, w równych odstępach, czasami znów w odstępach nieregularnych, o linii nierównej, jakby zygawkowatej. Modne będą również na suknie i na bluzki materiały o pasach poziomych, między którymi pojawiać się będą niespodzianie jakieś fantazyjne motywy ze świata fauny lub flory, przypominające wzory etruskie...

Nie obawiajcie się
SŁONCA

Wystrzegajcie się brzydkich plam i piegów, występujących na wiosnę. Usuwanie piegi, stosując odżywczy, udelikatniający biodermiczny

KREM PRECIOSA PERFECTION

Więcej samodzielności

Wskazówki dla młodych adeptek sztuki kulinarnej

Bardzo często młode i niedoświadczone gospoście, które swą kucharską wiedzę oparły na wiadomościach z książki, trzymają się kurczowo każdego przepisu, bójąc się z własnej inicjatywy zmienić w nim cośkolwiek. Zasadniczo należy stosować się do przepisów, pewne jednak odchylenia, czy pewne w nim małe zmiany, które chcemy wprowadzić licząc się z własnym smakiem czy upodobaniem, nie mogą zaszkodzić przyr. potrawie

I tak: nie przyniesie to uszczerbku tortowi lub babie, jeżeli zamiast 8 jaj weźmie tylko 7, lub będące w przepisie migdały zastąpimy orzechami. Jeżeli przepis każe wziąć rodzynki, a pani woli korynki, można zupełnie spokojnie zrobić tę zmianę.

Tak samo sprawa ta wygląda, jeśli chodzi o zrezygnowanie z jakichś przypraw w wypadku, gdy one nam nie odpowiadają. — Naturalnie nie można przyrządzić zupy po-

midorowej bez pomidorów — kto więc pomidorów nie lubi lub ich ze względów dietetycznych jeść nie może, musi z tej potrawy zrezygnować. Gdy natomiast przepisane są goździki, muszkat, czosnek itp. a przyprawy te naszemu smakowi nie odpowiadają, to można je dowolnie zamieniać kminkiem, pieprzem i papryką. Solić i słodzić również można według swego smaku. Zamiast śmietany, o ile nie chodzi o bitą, można użyć dobrego mleka, a czekolada zawsze da się zastąpić przez kakao.

Jednym słowem gospoście, która potrawę chce przyrządzić według swego smaku, może śmiało w przepisie porobić pewne małe zmiany. Nie trzeba się obawiać. Przyrządzanej potrawie napewno nie to nie zaszkodzi, młodej gospoście natomiast da możliwość do przejawienia trochę własnej inicjatywy i przysporzy też jej doświadczenia, które tą drogą najprędzej się zdobywa.

ASPIRINA
krajowej produkcji!

Tak jest, Aspirinę wyrabia się obecnie w kraju i to na podstawie oryginalnych przepisów fabryki „Bayer“.

Znaczek w postaci krzyża bayerowskiego ręczy za czystość i tożsamość

ASPIRINY
Do nabycia we wszystkich aptekach.

Cena za 6 tabl. obecnie już tylko 90 gr., za 20 tabl. zł 2.25

Wiosenne nastroje

Gudny słoneczny dzień... Na brzegu trotuaru, tuż nawprost okna zatrzymała się katarynka i nagle łagodnie śpiewała melodię walca „Wiosenne nastroje“ uderzyły o szybę i wcisnęły się do pokoju. Pani Hala podniosła zafasowane oczy z nad barwnej stronyżurnala mój i spojrzała w górę na pas przezroczystego błękitu, rozpiętego ponad dachami domów.

— Więc to już wiosna, naprawdę wiosna — westchnęła cicho pani Hala.

Wiosna... moda... Kłopoty... Od paru już godzin pani Hala, pochylona nad żurnalem, trwa nieruchomo, pochłonięta całkowicie studjowaniem wiosennych mód.

Pani Hala jest niezdecydowana i rozgryczona. Jakże przerobić ten stary komplet? Jak zmienić jego wygląd tak, by najserdeczniejsza przyjaciółka nie poznała go i nie domyśliła się tej wiosennej metamorfozy? Jak przerobić, jak?

Jakos dziś specjalnie trudno przychodzi decyzja, a szczęśliwe pomysły nie zjawiają się wcale.

Pani Hala zamyśla się. Co wreszcie wybrać? Jaki fason będzie dla niego najodpowiedniejszy? Jest zielony, więc kolor modny, jest niezniszczony i był kiedyś naprawdę szlachetny, kiedyś... dziś brak mu czegoś, tego „czego“ nowego w linii, tej jakiejś małej zmiany, którą niesie każda powracająca wiosna, nawet wtedy, gdy się mówi, że nie się w modzie nie zmieniło.

Katarynka wciąż gra, a słodkie wnikliwe melodie „Wiosennych nastroi“ wypełniły cały pokój. Lekkie, jak technicznie wiosny, dźwięki ukoiły wyobraźnię pani Hali, wprowadzając ją w stan zupełnej kontemplacji.

Jakże piękny wydał się jej nagle świat. Jak cudnie, dobrze i radośnie zrobiło się na duszy...

Oto idzie pani Hala po najelegantszej dzielnicy miasta, pomiędzy girlandami pnących kwiatów rozpiętych na Bydgoskim Przedmieściu. Lekko stukają obcasiki nowiuteńskich zielonych pantofelków, a komplet, ten stary zielony komplet przemienił się w cuda. — Leży, jak ulany i nikt, ale to naprawdę nikt na świecie nie domyśliłby się, że to przerabiany. Coprawda zmienił on swój wygląd zupełnie. Obcisła sukienka dobrze dopasowana do figury ma krój modny i wytworny, a od ramion pani Hali zwiisa mała lekka pelerynka, która jak zielony liść otula ramiona jej i plecy. Jak liść — podbity białym w zieloną kratę jedwabiem. Przy szyi spicnięta na klamrę, a z tyłu, tuż pod karozkiem, na pelerynce... czarujący mały kapiszonik wyłożony takim samym jedwabiem w zieloną kratę. Na pięknie zaś zaodulowanej główce p. Hali króluje mała kapeczka z powiewającą nad noskiem króciutką zieloną woaleczką.

Pani Hala idzie z podniesioną dumnie główką; jest zadowolona i szczęśliwa. Przeróbka udała się znakomicie, a ten śliczny kostjum zwraca powszechną uwagę i wywołuje podziw u znajomych. — Pani Hala, jakże ślicznie pani wygląda, jak szlachetnie, jak wspaniale! Gdzie pani wynalazła ten ósmy cud świata? Pani Hala uśmiecha się radośnie, błogo i tajemniczo.

Nagle... cisza. Coś zamilkło, zgsto, uleciało... To katarynka przestała grać i z promieni słońca ułotniły się dźwięki „Wiosennych nastroi“. Pani Hala rozwarła szeroko oczy. Ten piękny komplet... gdzie on jest? jaki to on właściwie był? Pelerynka... kapiszonik... kratka, może jeszcze coś. Czy naprawdę było to tak ładne?

Pani Hala jeszcze raz w wyobraźni odtworzyła zielony strój, jeszcze raz wyczarowała odbiegające już wrażenie. Może istotnie byłoby to dobre. Chwilka praktycznego rozważania, chwilka zastanowienia się nad nowymi możliwościami i pani Hala mrużąc z zadowolenia uśmiechnięte oczy wstała od stołu i odsunęła niepotrzebny już żurnal.

Zadziwiająca

451 Gd

w formie, cenie i jakości

beżowa skóra cielęca

11⁹⁰

Leiser

Buty z szerokim brzegiem, dobra skóra cielęca, brązowa lub czarna

18⁹⁰

Gdańsk,
Canégasse 73

Trzy miliony złotych na roboty publiczne na Pomorzu

Wywiad z p. dyr. Funduszu Pracy w Toruniu

Sprawa dostarczenia pracy dla mas bezrobotnych stoi dziś w centrum zainteresowania tak władz państwowych jak i społecznych. Jak wiadomo Fundusz Pracy przeprowadzi w tym roku na wielką skalę zakrojoną kampanję robót. Pragnąc zapoznać społeczeństwo pomorskie z rozmiarami rozpoczynającego się sezonu robót publicznych na Pomorzu, zwróciliśmy się do dyrektora Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy p. Marjana Maderskiego, z prośbą o udzielenie wiadomości, dotyczących zamierzeń Funduszu Pracy na terenie Województwa Pomorskiego.

— Jak, Panie Dyrektorze, przedstawia się sprawa tegorocznych kredytów na roboty publiczne?

— W roku bieżąc. w dziedzinie robót państwowych i samorządowych finansowanych przez Fundusz Pracy przeznaczają się dla Pomorza sumę zł. 2.940.000, co stanowi czwarte miejsce w ogólnym - państwowym planie inwestycyjnym Funduszu Pracy.

Roboty zaprojektowane w roku 1936-37 obejmują budowę kanalizacji, wodociągów, nowych ulic i ich uzbrojenie, hal targowych, rzeźni i t. p. oraz tych dróg, których wykonanie stanowi wyprostowanie tras do Gdyni; jak droga Warlubie — Osiek — Żelgoszcz i Tleń — Sarnia — Góra. Jest to dalszy etap konsekwentnego realizowania planu ściślejszego związania portu gdynińskiego z jego naturalnym zapleczem.

Niezależnie od kredytu gotówkowego zł. 2.940.000, Fundusz Pracy udziela kredyt materiałowy; jak wapno, cement, cegła, wyroby hutnicze i t. p. w wysokości 30 proc. sumy zakredytowanej, co zwiększy wydatnie możliwości inwestycyjne naszych samorządów.

— Czy przewidziana jest w roku bieżącym rozbudowa osiedli robotniczych?

— Budowa osiedli robotniczych będzie nadal kontynuowana. Akcja ta związana z zakładaniem ogródków działkowych stanowi przecież jedną z najskuteczniejszych form walki z bezrobociem. Myśl ta nie zawsze jednak spotyka się z należytem zrozumieniem ze strony społeczeństwa i samorządów, ale dotychczasowe wyniki w tej dziedzinie pozwalają wierzyć, że ta praca, stwarzając podstawę egzystencji dla robotnika, rozwijać się będzie należycie. Chciałbym tu specjalnie podkreślić moment znamienity, że robotnik nasz pragnie nie tylko własnego dachu nad głową, ale chciałby przy domku mieć chociaż mały, ogródek.

W bieżącym roku nastąpi dalsza rozbudowa osiedli robotniczych. Kredyty na budownictwo mieszkaniowe dla robotników mają otrzymać: Toruń 424.000 zł., Gdynia 400.000 zł., Grudziądz 183.000 zł. i Chełmża 78.000 zł. Nie uwzględnione w tegorocznym planie miejscowości objęte zostaną akcją Towarzystwa Osiedli Robotniczych w następnym roku.

— Jaka jest rola Funduszu Pracy przy podziale zatrudnienia?

— Na wszystkie roboty, uruchomione z kredytów państwowych, samorządowych i Funduszu Pracy, zapośredniczeni są robotnicy i pracownicy umysłowi zarejestrowani w Wojewódzkim Biurze Funduszu Pracy. Niezależnie od tego Wojew. Biuro F. P. prowadzi pośrednictwo pracy dla prywatnych zakładów pracy, które z dniem każdym przybiera coraz bardziej realne kształty, tak, że spodziewać się należy, że t. zw. polkątne pośrednictwo pracy, ta przysłowiowa plaga rzeszy pracowniczych, która i przedsiębiorcom przynosi szkody, należać będzie wkrótce do przeszłości. Jako przykład podaję, że w miesiącu marcu pomimo zastoju zapośredniczono na terenie miasta Torunia do prywatnych zakładów pracy 222 osoby, do robót publicznych 588. Specjalną formę pośrednictwa stanowi t. zw. clearing, czyli wymiana terenowa bezrobotnych między ośrodkami poszukującymi pracy, a temi, które mają nadmiar rąk do pracy. Wchodzi ona w grę przy terminowym poszukiwaniu specjalistów w danym zawodzie.

W końcu marca zostało uruchomione w Toruniu specjalne biuro pośrednictwa pracy dla służby domowej, które prowadzi pod nadzorem Wojewódzkiego Biura Związków Pań Domu. Prowadzenie tego działu pośrednictwa przez czynnik społeczny pod opieką Funduszu Pracy rokuje jak najlepsze rozwiązanie fachowe należytego usprawienia zapośredniczenia służby domowej, które wymaga innego ustosunkowania.

— Jak panowie przeprowadzają akcję zapośredniczenia pracowników?

— Załatwianie spraw związanych z pośrednictwem pracy postawione jest na płaszczyźnie handlowej t. zn. z pominięciem jakiegokolwiek biurokratyzmu. Wszelkie zapotrzebowania na pracowników przyjmowane są nawet telefonicznie i natychmiast załatwiane w ten sposób, że pracodawcy przedstawia się kilka kandydatów(ek) do swobodnego wyboru. Należy w tym miejscu podkreślić najważniejsze z ostatnich posunięć Wojewódzkiego Biura polegające na skrupulatnym ustaleniu zawodu i specjalności każdego kandydata, co dla pracodawcy ma pierwszorzędne znaczenie.

— Jak przedstawia się sprawa napływu sił roboczych z innych terenów?

— Co się tyczy sezonowych robotników rolnych, Wojew. Biuro Funduszu Pracy przedsięwzięło wszelkie możliwe kroki w kierunku ograniczenia napływu robotników z poza Pomorza. Akcja ta jednakże nie osiągnęła w ub. roku dostatecznego powodzenia, z racji możliwości kalkulacyjnych gospodarstw rolnych. W każdym razie zatrudnienie miejscowego elementu zapowiada się w bieżącym roku o około 30 procent wyżej, aniżeli w latach poprzednich. Dzięki przychylnemu stanowisku Gene-

ralnego Komisarjatu Rzplitej Polskiej w Gdańsku w roku bieżącym została również uregulowana rekrutacja robotników rolnych na roboty sezonowe na terenie W. M. Gdańska. Znajdzie tam zatrudnienie według wszelkiego prawdopodobieństwa około 5.000 ludzi. Wербowanie tych robotników odbywało się dotychczas w województwach centralnych, a nawet wschodnich. Jakkolwiek w roku bieżącym nie udało się całkowicie zmienić tego stanu rzeczy na korzyść robotników rolnych z Pomorza, to jednak skierowani oni będą obecnie na roboty sezonowe rolne w Gdańsku w ilości stanowiącej poważne odciążenie w zakresie podaży pracy rolnej.

— Czy Fundusz Pracy otacza opieką także reemigrantów, pozostających bez pracy?

Reemigranci z Francji poszukujący pracy znajdują również zatrudnienie. Na dość dużą liczbę przybyłych pozostaje na 1 b. m. w ewidencji poszukujących pracy na terenie całego województwa 13 osób. Reemigrantów wchłania często wieś, z której przeważnie pochodzą. Znajdą się na uprawie roli, a dysponujący pewnymi oszczędnościami mogą uzyskać osady rolne, z parcelami rządowej na dogodnych warunkach.

SP. AKC. FABRYK METAL. POD FIRMĄ NORBLIN, B. CIA BUCH: T. WERNER

W WARSZAWIE, ŻELAZNA 51
POLECA: WYKWINTNE,
TRWAŁE I TANIE

MAGAZYNY FABRYCZNE:
w Warszawie: Bracka 16, Nalewki 2 A., Marszałkowska 127. W Łodzi,
Piotrkowska 11. W Krakowie, Św. Jana 2. W Gdyni, Świętojańska 53.
PRZEDSTAWICIELSTWO NA POZNAŃSKIE I POMORZE:
Wacław Kielczewski, Poznań, Dąbrowskiego 27 A.

Platery nasze nabyć można we wszystkich sklepach jubilerskich.

Rolnictwo na Pomorzu w marcu Sytuacja rynków: zbożowego, produktów hodowlanych i nabiałowego

Na pomorskim rynku zbożowym sytuacja w zakresie cen uległa w marcu poprawie. Poziom cen i głównych zbóż podniósł się ok. 1 zł za 100 kg. w stos. do poziomu cen notowanych w miesiącu lutym. W pierwszej połowie okresu sprawozdawczego panowała ogólna tendencja zwykła z wyjątkiem cen pszenicy, które wykazywały przejściowe lekkie osłabienie. W drugiej połowie miesiąca ceny pszenicy poprawiły się i ustabilizowały się na przeciętnym poziomie 19.62 zł. za 100 kg. Ceny jęczmienia również utrzymywały się do końca miesiąca na niezmiennym poziomie. Ceny żyta po przejściowym lekkim osłabieniu w drugiej połowie okresu sprawozdawczego ustabilizowały się przy końcu miesiąca. Natomiast ceny owsa wskutek zakończenia zakupów przez wojsko obniżyły się w ciągu drugiej połowy miesiąca o 60 gr. na quintalu i wykazują nadal tendencje słaba.

W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego ceny kształtowały się przy pszenicy o 4.— zł., a przy owsie o 50 gr. wyżej, natomiast przy życie o 1.— zł. i jęczmieniu 2.50 zł., niż w roku ubiegłym.

Podaż zbóż była nadal znacznie mniejsza niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. W szczególności odczuwano niedostateczną podaż zbóż ze strony większej własności.

Stan ten przypisać należy wyczekującemu stanowisku rolnictwa na dalszą wyżkę cen oraz kurczeniem się zapasów będących w posiadaniu rolników.

NA RYNKU PRODUKTÓW HODOWLANYCH ceny utrzymywały się na ogół na poziomie cen, notowanych w miesiącu lutym, z wyjątkiem cen trzody chlewnej, które w pierwszej połowie marca wykazywały lekką tendencję zwykłą.

RYNEK NABIAŁOWY wykazywał w ciągu okresu sprawozdawczego na ogół mało ożywienia. W wszystkich większych ośrodkach konsumcyjnych dała się zauważyć znaczna podaż masła. Kształtowanie się cen uzależnione było wyłącznie od rezultatów sprzedaży eksportowych. Ceny masła nie wykazywały większych wahań przy tendencji mocnej.

Ceny jaj wskutek zwiększonych dowozów ujawniła słabą tendencję zniżkową. Na niektórych rynkach lokalnych placono 60 gr. za 1 mendel.

Biorąc pod uwagę **OGÓLNĄ SYTUACJĘ ROLNICTWA POMORSKIEGO**, należy stwierdzić, że sytuacja ta niewiele się zmieniła. Niskie kształtowanie się cen produktów rolnych spowodowało zupełne wyczerpanie gotówkowe wsi.

NA ŚWIĘTA

BARANKI

cukrowe i czekoladowe

139/

JAJKA

czekoladowe od najsłodszych do ozdobnych, napełnionych czekoladkami

FIGURKI

z najlepszej czekolady

ŚWIECONKI

z czystego marcepanu i czekolady na sztuki i na stolikach

TORCIKI

prałinowe, orzechowe i ananasowe

CZEKOLADE

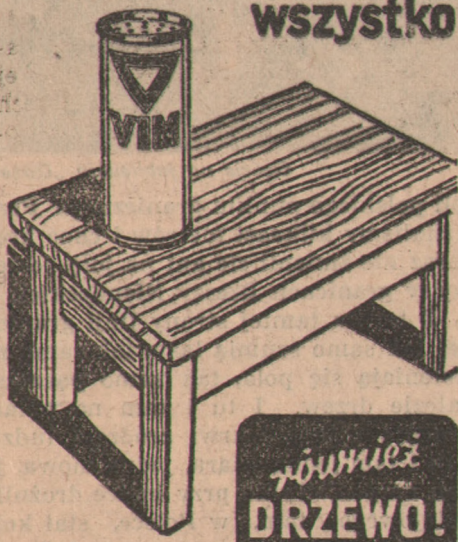
w proszku i w bloku do mazurków

MAZURKI

w pięciu odmianach, oraz masę migdałową, orzechową i lukry do mazurków i ciast poleca

E. WEDEL

VIM czyści wszystko

Odrobina Vimu na wilgotnej szmatce, starannie opłukać, a wszystko w domu będzie lśniło czystością!

Przedstawicielstwo kolei i portów polskich w Rumunii

W tych dniach otwarte zostało w Bukareszcie przedstawicielstwo kolei polskich oraz portów Gdyni i Gdańska. Kierownikiem tej placówki został mianowany mgr. Matoga.

Przedstawicielstwo bukareszteńskie będzie udzielało wszelkich informacji w sprawach możliwości kierowania transportów na porty Gdyni i Gdańska.

Uruchomienie fabryki szkła w Chorzowie

Uruchomiona została w Chorzowie IV (Nowe Hajduki) fabryka szkła, która była nieczynna od pół roku. Do pracy przyjęto 100 robotników.

Polskie banki finansują produkcję filmową?

Jak nas informują, założona została w Warszawie dnia 14 marca br. „Polska Spółka Filmowa”, której celem ma być stworzenie wielkiej wytwórni filmowej dla podjęcia produkcji filmów na szeroką skalę. Stanowi ona ma coś w rodzaju „Polskiego Hollywoodu”, a opierać się ma o poważne kapitały. W związku z tem wymieniane są dwie najpoważniejsze polskie instytucje bankowe, a mianowicie Bank Handlowy w Warszawie i Bank Cukrownictwa w Poznaniu. Informację tę potwierdza również wiadomość o przystąpieniu do spółki pewnego poważnego przystawcy towarzystwa angielskiego, gdyż, jak wiadomo, we wspomnianych bankach uczestniczy w dużym stopniu również kapitał angielski. Inicjatorem i kierownikiem spółki jest p. Zygmunt Chańcic, b. dyrektor naczelny Polskiego Radja, co wskazuje na szeroki zakrój powstającej placówki.

Recommending firms:

JEDYNY SPECJALNY MAGAZYN 1490 C
PAWILON POŃCZOCH
 KR. JADWIGI róg M. GARBARY

WINA WÓDKI LIKIERY
 W. Maćkowiak

RADJO
 PATEFONY ZYRANDOLE
 ELEKTRO - SPRZĘT
 A. GÓRSKI Szeroka róg Mostowe

DAPIER LISTOWY
 RZY-BIUROWE
 DO CZTOWKI
 KARTY DO GRY
 A. MARASIŃSKI TORON
 naprzeciw kościoła garnizon

FOTO-CHEMIA
GRAFIA
 Żeglarska 27
 tel. 27-47

GAJDYŃSKI
 aparaty przyboru
 Foto-graficzne

JAROCIŃSKI
 najpopularniejszy
 magazyn biawatów
 St. Rynek 31
 tel. 16-74

KLISZE
 do druku oraz kinowe przezrocza
 rysunki, projekty wykonuje

Foto-chemigrafia
 ul. Żeglarska nr. 27
 Tel. 27-47.

BIELSKIE MATERJAŁY MOLENDY
 SA NAJLEPSZE

S. KAŁAMAJSKI
 1482
 Przyjmuje asygnaty „Kredyt Kupiecki”

HERBATY HOZAKOWSKIEGO

Kwiatowe Wody
 i kompozycje na wazę
 DROGERJA FOTO-SZADY

W. Jędrowski
 Róg Szerokiej i Szczytnej I. ptr.
 poleca płaszcze damskie, męskie, bluzeczki, apaszki, rękawiczki, pończoszki — Bławy
 1480
 Warto wejść na piętro

TAPETY FRANAŻKA TYLKO UNIVERSAL
 SZEROKA 7.
 Telefon 19-32

Wyprawy ślubne PORCELANA SZKŁO FAJANS EMALJA i t. p. najtaniej
 SZEWSKA 12 obok Aragozowskiego

Schwenkgrub-Radio
 1479C
 Ul. Łazienna 17, tel. 16-65
 autoryzowana sprzedaż fabrykatów Philipsa

Drogerijne
 tylko
 Hurtownia J. Kapczyński

SZKŁO-PORCELANA
 ZABAWKI
 Gustaw Heyer

Perfumeryjne
 tylko
 Hurtownia J. Kapczyński

Malowski

Z Wielkanocnych
życzeń
będzie Wielkanocna
radość.

Oto ctery dowody, że również z Waszych Wielkanocnych życzeń za drobna kwotę możecie mieć wielką Wielkanocną radość u

Walter & Fleck

Szykowny płaszcz wiosenny w kolorze beż i popielatym **45.00**

Elegancki płaszcz modelowy **89.00**

Odmładzająca suknia szycownie odrobiona, delikatna materia wełniana **45.00**

Modny komplet, żakiet w czarno-białe kratki, spódnica czarna **98.00**

Dom mody w sercu Gdańska - Langgasse 62/66

1000 cegieł 16.- zł. ?
Za 195.- zł. pracę i pewną egzystencję. **1493 Z**
Nowości! Prospekt bezpłatny.
H. Schmeling i Ska, Gniezno, Witkowska 9.

Trwała ondulacja
indywidualna, zastosowana 3-systemami
w zakładzie fryzjerskim
Edwarda Mollina
Grudziądz, Plac 23 Stycznia 17. **1415G**

Numer akt: Km. 339/36. **1421**

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.
Komornik Sądu Grodzkiego w Nowem, Jan Chudziński, mający kancelarię w Nowem, ul. Kościuszki nr. 4 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 15 kwietnia 1936 r. o godz. 9.30 w Nowem odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do małż. Franciszka i Stefani Chojnackich w Nowem, składających się z: 1 bufet dębowy czarny, 1 kredens dęb. czarny, 1 stół rozkładany czarny, 6 krzeseł, czarne, 1 biurko brązowe, 1 bielizniarka koloru orzech., 1 leżanka gobelinowa, 1 szafa do garderoby, 1 dywan ścienny, 1 dywan na podłogę, 1 kanapa zielona, 2 nocne stoliki jasno fornierowane, oszacowanych na łączną sumę 1.440.- zł.
Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.
Nowe, dnia 30 marca 1936 r.
Komornik:
(-) Jan Chudziński.

Numer akt: Km. 386/36. **1419**

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.
Komornik Sądu Grodzkiego w Nowem, Jan Chudziński, mający kancelarię w Nowem, ul. Kościuszki nr. 4 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 7 kwietnia 1936 r. o godz. 10.30 w Smętowie, odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości należących do Leona Czarnowskiego w Smętowie, składających się z 3 krów czarnobiałych, 3 cieląt po 1 roku i mniej, 2 macior po ca 3 ctr., 3 prosiąt po ca. 50 funtów, 3 wozów skrzyńowych, a 400.- zł., oszacowanych na łączną sumę 2.590.- zł.
Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.
Nowe, dnia 31 marca 1936 r.
Komornik:
(-) Jan Chudziński.

VITELLO
DO PIECZYWA WIELKANOCNEGO

WEJHEROWO
Samochód
osobowy w bardzo dobrym stanie tania do sprzedania. Inż. Świątkiewicz, Wejherowo, ul. Hallera. **1376W**

TCZEW
Kolejowe Przedsiębiorstwo Drowozowe
„EXPRESS“
Telefon 1279 - Tczew ul. Hallera 12/13. Poleca się do załatwiania wszelkich czynności wchodzących w zakres ekspedycji.
1181 T

Od 15 kwietnia polecam **letnisko w majątku**, pokoje z utrzymaniem, lasy i jeziora, plaża, park duży, radio, pianino, biblioteka. Krautforstowa Nowydwór, poczta Wielkie Rychnowo, pow. Wąbrzeźno. **1239 P.K**

Na święta wielkanocne
poleca po bardzo niżonych cenach na bardzo dogodne wpłaty od zł. 20.- miesięcznie odbiorniki radjowe „Echo“, „Elektrik“, „Nafawis“, „Telefunken“, „Nornyphon“, „Kapzch“ itd.
FRANCISZEK LIETZ
Grudziądz, Pl. 23 Stycznia 21 Telefon 1666
1416G

Km. 168/36, 1632/35. **1497**

OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Gdyni rewir I, zamieszkały w Gdyni, ul. Starowiejska 31a obwieszcza, że na zasadzie art. 602 k. p. c. odbędzie się przetarg publiczny ruchomości w dniu 6 kwietnia 1936 w Gdyni, a mianowicie:
o godz. 11 przy ul. 10 Lutego 85: 256 kg. różnych nasion, 2 fotele, stół sklepowy, regał, biurko, pulpit, kraty z drzewa, półka, dwa stoliki, siedem kwiatników, stół do kwiatów, nożyce, 8 segregatorów, 11 pomp, 1 waga decymalna, waga stołowa, 5 paczek Hetoksu, 10 paczek ziarniku, 8 paczek Mortydaru, wartość — 948,50 zł.;
o godz. 14.30 przy ul. 10 Lutego, róg Abrahama: 40 hałek jedwabnych, 100 par majtek damskich, 100 beretów, 200 koszul wierzchnich męskich, 40 pyjam męskich — wart. 2.770.- zł.
Powyższe przedmioty oglądać można w dniu licytacji w miejscu sprzedaży w czasie wyżej oznaczonym.
Gdynia, dnia 3 kwietnia 1936 r.
Komornik:
(-) Kamiński.

III. Co. 11/36. **1499**

WYWOŁANIE.
Augusta Gerlach z Tczewa, ul. Kopernika 4 postawiła wniosek o wywołanie listu hipotecznego na kwotę 4.400.- marek niemieckich na rzecz mistrza piekarskiego Edwarda Gerlacha w Tczewie, zapisany na nieruchomościach Dąbrówka, karta 9 w dziale III. pod nr. 12 i karta 10 w dziale III. pod nr. 15 do współodpowiedzialności.
Posiadacza tego dokumentu wzywa się, by najpóźniej na terminie w dniu 22 października 1936 r. przed południem o godz. 12 — w podpisanym Sądzie (pokój nr. 14) odbyć się mającym, swoje prawa zgłosił i dokument ten przedłożył, w przeciwnym bowiem razie nastąpi unieważnienie dokumentu.
Tczew, dnia 28 marca 1936 r.
Sąd Grodzki.

DUNLOP Typowa
opona wynalazcy. **466 Gd**
jak dawniej — tak dziś.
Przedstawiciel Generalny na Gdańsk i Polskę:
Anglo Polish Rubber Co. G. m. b. H.
Gdańsk, Hansaplatz 13. — Tel. 22831/32.

BYDGOSZCZ
TAPETY
S. STRYSZYK
Bydgoszcz
Długa 12, Telefon 1239
1484 B
Domek
na sprzedaż Bydgoszcz, Chojnicka 18, Czyżkówko
1468 B

KOSMOS K 85
odbiornik o wielkim zasięgu
jak również **854 M**
zyrandole, abażury, grzejniki, lampki, żarówki
i wszelkie części elektr. poleca po cenach niskich i na dogodnych warunkach spłaty
Sport-Promień
GDYNIA, 10 lutego 7 — tel. 28-35.

Gdynia najcenniejszym klejnotem Rzeczypospolitej

55A

NOWY MODEL ¹³⁴⁷ **PHILIPSA 3** — ZAKRESY
— OBWODY
— PENTODY

NA NAJDOGODNIEJSZYCH WARUNKACH POLECA FIRMA:

GRIMM i KAMIENSKI

G D Y N I A, U L. S T A R O W I E J S K A 47 — T E L E F O N 2648

P. ANFLINKOWA

G D Y N I A, u l. Ś w i e t o j a Ń s k a 13.

poleca: ¹³⁴⁶

modne artykuły damskie — bluzki — spódniczki —
pullowerki.

Konfekcję dla dzieci — Kołdry — Franki

Własne wytwórnie bielizny negliżowej i pościelowej.

Na nadchodzące święta

najlepsze wina, koniaki, wódki, likiery oraz
wszelkie wyroby gastronomiczne dostarcza
do domu po niskich cenach

„Ermitage“ Gdynia

u l. Ś w i e t o j a Ń s k a 39 — T e l. 17-88

Papier

przybory biurowe,
galanterię piśmienną
pocztówki świąteczne
oraz karty do gry

SPECJALNOŚĆ:

Włeczne pióra Waterman's, Parker, Pelikan, Montblanc,
DOSTAWY DO URZĘDÓW I BIUR.

ADAM TOMASZEWSKI

G D Y N I A u l i c a Ś w i e t o j a Ń s k a 44 T e l e f o n 10-55
filja u l. Ś w i e t o j a Ń s k a 9. T e l e f o n 10-70.

Poleca: zegarki, zegary, biżuterję, papierosnice,
sztućce, burztyny, SŁUBNE OBRACZKI
w wielkim wyborze po cenach przystępnych ¹³⁴⁴

Apolinary Senstleben - zegarmistrz
Gdynia, ul. Starowiejska nr. 7. — Własna pracownia.

DOM SPEDYCYJNY „RAWA“

właśc. Władysław i Teodor Szmańda

G D Y N I A

u l i c a W ł a d y s ł a w a I V 23 i u l i c a S t a r o w i e j s k a 21
T e l e f o n 14-85 T e l e f o n 14-85

Ekspedycja - Magazynowanie - Inkaso

SPECJALNOŚĆ: ¹³⁸⁵

Przeprowadzki własnymi wozami
meblowymi i samochodami.

Stala komunikacja samochodami
G D Y N I A - G D A Ń S K

G D Y N S K I E
T O W A R Z Y S T W O
H A N D L O W E

„GETEHA“

G D Y N I A

u l. S t a r o w i e j s k a 3, t e l. 1469
Egzystuje od 1926 roku

Poleca ze składu: wszelkiego rodzaju artykuły techniczne, narzędzia rzemieślnicze, okucia budowlane, stalowe gwoździe, druty, blachy stalowe, mos., cynkowe i ocynkowane, liny stalowe
metale i t. d. — Tlen acetylen, druty do spawania, elektrody i wszelkie akcesoria spawalnicze „PERUN“ Fr. Tow. Akc. Warszaw. ^{1348 M}

Ostatnie Nowości!

Modne **Specjalność:**
Kapelusze z **Kapelusze**
ossule **Kilckia**
zawaty **i Danielczyka**
o niespotykanym odbierzim wyborze i po
niskich cenach poleca

Czesław Nowacki
u l. S t a r o w i e j s k a 7 (d o m H u n d s d o r f f a)
T e l e f o n 26-73.

Na wiosnę

nowe buciki

w wielkim wyborze i tanio poleca

Nowoczesny Skład Obuwia

M. Winogrodzki, Gdynia

u l i c a 10-g o L u t e g o 25.

CAFÉ „EUROPA“

zaprasza na

I. Nadzwyczajny Koncert

w wykonaniu mistrzowskiej orkiestry kompozytora

Czesława Żaka

Który odbędzie się w pierwszy dzień Wiel-
kanocy. W podziemiach lokalu DANCING.

Dyr. **Michał Grabowski**

Szynki i kiełbasy wielkanocne

codziennie świeże mięso oraz inne wyborowe wędliny
poleca

Wytwórnia Rzeźniczo-Wędlinarska

LEONARD BEDNARSKI

Centrala: Gdyn'a 3, ul. Dykmana 4 tel. 33-33

Filja: Gdynia, 10 lutego 9 — tel. 20-12

HURT

DETAL

ROMAN MORAWSKI

Właśc. S. Nowacka

SKŁAD PAPIERU I PRZYBORÓW BIUROWYCH

G D Y N I A

Starowiejska 7 (Dom Hundsdorffa) i A. Abrahama 2.

Rok zał. 1926 T e l e f o n 1504

DZIAŁ I. DZIAŁ II.

Materiały piśmiennicze i biurowe. Głazy i przybory do palenia. Wy-
kalegi handlowe. Włeczne pióra. roby monopolu tytoniowego, wód-
Albamy: Gustowno papeterji. czanego, win i wódek gatunkowych

ELIBOR

Spółka Akcyjna
Handlowo-Przemysłowa
Ł. J. Borkowski

Telefon 29-21

Telefon 29-21

ODDZIAŁ W GDYNI

u l. P o l s k a, o b o k W i a d u k t u n r. 1.

**Materiały budowlane, żelazo,
cement, produkty naftowe
i techniczne, węgiel, koks.**

Przeładunek węgla, sprzedaż węgla bunkrowego.

— — Własne urządzenie mechaniczne do przeładunku węgla — —

Najtańsze źródło zakupu

DROGERJA PORTOWA

właśc. **MARJAN DEUTSCH** G D Y N I A, P i a c K a s z u b s k i n r. 13 - T e l e f o n 17-95

poleca wszelkie towary drogeryjne - perfumeryjne - kosmetyczne.

FARBY - LAKIERY - POKOST - TAPETY

ARTYKUŁY GOSPODARCZE I SANITARNE

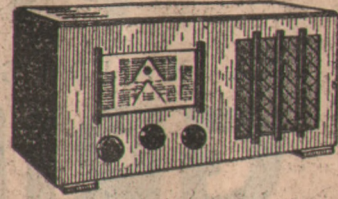

Rudolf Brzezinski
Gdańsk, Holzmarkt 24, róg Breitgasse

Specjalność mojego domu.
Dobra, solidna, wytworna robota na miarę,
za przystępną cenę.

POLECA 1172 M
wagonowo i ze składu
Telefon 26-07 **Wszelkie materiały**
budowlane
ul. Szkolna 4 **"SUPREMA"**

ODBIORNIKI TELEFUNKEN
Ambasador, Special, Uniphon
(na prąd stały i zmienny).
Do nabycia na dogodnych warunkach
od 20 zł miesięcznie.

DOM TECHNICZNY „ELEKTRA”
tel. 1526 TORUŃ, Chełmińska 4, tel. 1526
1021 Ck

Na stół święconki
różnorodne wina
likieri

1465B
poleca
J. J. GOERDEL
właśc.: E. Matecki
Bydgoszcz, ul. Długa 10
Tel. 30-14-Rok zał. 1811

OSTATNIE NOWOŚCI

NA SEZON BIEŻĄCY
**konfekcji damskiej,
męskiej i dziecięcej**
w wielkim wyborze poleca

FIRMA

EL-DE-KA

BYDGOSZCZ, Rynek Marszałka Piłsudskiego 23. Telefon 24-92

BOMBONIERKI

święteczne
w
dużym
wyborze

Ceny przystępne.

H A Z E T L w ó w

1463 B poleca
na sezon wiosenny

**CUKRY orzeźwiający
nadziewane owocami**
WAFLE-CZEKOLADY-CZEKOLADKI-KEKSY

Do święconki
Wina 1474
Likiery
Wódki
wszelkie
owoce południowe
poleca po cenach
konkurencyjnych
St. Zimoch
Bydgoszcz, Niewiedzia 7
Telefon 1648

FUTRA

Augustynowicz, Warszawa,
Wierzbowa 8, tel. 5.23.89.
Na sezon wiosenny **LISY**
srebrne, krzyżaki niebieskie
i inne od 100 — zł. Urzędni-
kom, Wojskowym specjal-
ny rabat. Kredyt. Pracow-
nia na miejscu. Letnie prze-
chowanie. Firma chrześci-
jańska. 1390

Grafolog Londo wszechświatowej sławy!

Gdynia, Abrahama nr. 23, front I. piętro, m. 2.
Przeostroża przed nabieraniem łatwówiernych o-
sób przez pospolite wróżki, chiromantki, fakirow,
jasnowidzów podzywających się pod miano grafo-
logów!

Grafolog London zdumiewająco odkrywa —
wszelkie tajemnice z charakteru pisma, anonimów,
fotografii. Wyszczególnienia najważniejszych fak-
tów w sprawach życiowych, majątkowych, zawodo-
wych, rozwodowych oraz o wyniku spraw procesow-
wych i kryminalnych. Określa charakter, zdolności,
przeznaczenie. Na życzenie eksperymenty medaljne.
Również udzielam bezpłatnie naukowych wska-
zówek na wszelkie zastarzałe choroby.

Tysiące podziękowań, niezamownym i studjują-
cym ustępstwa. Dyskretne niekrępujące przyjęcia
od 10-1 i 3-8 wieczorem. W niedzielę i święta od
godz. 3-7-ej. 1492

LISY srebrne kanadyjskie **250 zł**

już od
oraz wielki wybór lisów „Kamezarka”
„Krzyżaki” „Slejtzy” po bardzo niskich cenach.

Na składzie stale również wielki wybór lisów krajowych
naturalnych i farbowanych po cenach bezkonkurencyjnych

Różne nowości sezonowe

poleca znana z swej solidności i fachowej obsługi firma 1466

RAPAPORT Bydgoszcz, ul. Dworcowa 33 Telefon 21-13

UWAGA! Futra przerobione w naszej firmie przyjmujemy na przechowanie bez zapłaty

Numer akt: Km. III. 2827, 2810/35 i 774/36. 1471

**OBWIESZCZENIE
O LICYTACJI RUCHOMOŚCI**

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy III.
rewiru Czarnecki Stefan, mający kancelarię w Byd-
goszczy, ul. Matejki nr. 8 na podstawie art. 602 k.
p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 6-go
kwietnia 1936 r. o godz. 9.30 w Bydgoszczy, ul. Dłu-
ga nr. 31 odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości,
należących do Marty Borowiak, składających się
z różnych towarów-bławatów, oszacowanych na łą-
czną sumę 823,40 zł.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w
miejscu i czasie wyżej oznaczonym.
Bydgoszcz, dnia 16 marca 1936 r.

Komornik: (—) St. Czarnecki.

OGŁOSZENIE PRZETARGU.

Rada Portu i Dróg Wodnych w Gdańsku ogłasza
niniejszym przetarg na dostawę okrągłaków i kan-
tówki sosnowej, bal, desek, krzyżulca i drzewa tar-
tego dla Urzędu Budownictwa Portowego w No-
wyporcie i Urzędu Budownictwa Wodnego w Ein-
lage — zapotrzebowanie na rok budżetowy 1936/37.
Warunki przetargu można otrzymać z Kasy Głów-
nej Rady Portu, Gdańsk, Neugarten 28/29, za uprzed-
niem nadesłaniem kwoty 3,— guld. i opłatą kosz-
tów przesyłki.

Rozpatrywane będą w terminie otwarcia ofert
tylko oferty, do których dołączony został kwit Ka-
sy Głównej Rady Portu na wadium złożone w myśl
rozdziału „A” specjalnych warunków.

Termin otwarcia ofert: 25 kwietnia 1936 r. go-
dzina 10-ta. Termin przydziału: 4 tygodnie.

Rada Portu i Dróg Wodnych w Gdańsku.

WASZA GARDEROBA WIOSENNA

przez
FARBOWANIE, CZYSZCZENIE, PRANIE
będzie znów jak nowa 1440 Gd

przez farbiarnię
Hans Schneider

Filje we wszystkich częściach miasta Gdańska.
Nowo otworzona: filja w Hotelu Continental wej-
ście z ulicy Elisabethkirchengasse. Zamówienia
odbiera się na numer zbiorowy 233 27.

Dyrekcja Prywatnego Gimnazjum Żeńskiego
S. S. Urszulanek (z prawami szkół państwowych)
i 7-mio klasowej Szkoły Powszechnej w Kościerz-
ynie na Pomorzu zawiadamia, że przyjmuje
zgłoszenia nowych uczniów

do wszystkich klas Gimnazjum i szkoły powszech-
nej. Przy gimnazjum internat, ogród, boisko, kort
tenisowy. W internacie francuska konwersacja.
Okolica malownicza pełna lasów; zdrowa, nadająca
się do uprawiania sportów zimowych i letnich.
1223

Okazyjnie
sprzeda 10 betoniarok, 6
wapieniarok, 8 wyciągów bu-
dowlanych, 5 pomp wiror-
wych, 6 silników benzyno-
wych, większą ilość noży
i gębień, wszystkie fabry-
cznie przeglądnięte. Inż.
Weingrün Kraków, Groble
19. 1413

Wytwórnia mebli
Stefan Gabala, Gdynia,
Świętojańska 73 poleca sw-
pialki stolowe, gabinety,
kuchnie i wszelkie meble
wyścielane. Wyrób solidny
Obsługa fachowa. 206 M

**Ogłaszanie się
w naszym
dzienniku
opłaca się
stokrotnie!**

**Nadeszły
wiosenne nowości**

w dziale
**Firan, dywanów, po-
kryć meblowych i
tapet.**

Polecam obejrzenie bez
przymusu kupna i o przekonanie się o
wykwintnym guście moich towarów.

Usługa polska. —
FELS Gdańsk, Kohlenmarkt
14/16. Pasaż 1453 Gd

RATHAUS - LICHTSPIELE
Gdańsk, Langgasse 60/61.

Jeden z najlepszych filmów bieżącego roku
Olga Czechowa — Willy Eichberger
w filmie

**Der Favorit
der KAISERIN**

z Trudą Marlen, Adelą Sandrock,
Walterem Steinbeck, Erikem Ode

Nowe modele na rok 1936
niemieckich i angielskich zakładów

TRIUMPH

są już na składzie.

Wszystkie modele od pojemności 200 ccm do ciężkich dwucylindrowych maszyn o pojemności 650 ccm. natychmiast dostarczam z mojego magazynu.

Największy magazyn części wymiennych, jak łańcuchy Renolda instalacja oświetlenia w Lucasa i części magneta, części do karburatora Amal, prowadnice do wentyli dla wszystkich fabrykatów, siodełka, podnóżki, pompy powietrzne, chwytaki gumowe i t. d.

GENERALNE PRZEDSTAWICIELSTWO
MOTORRAD-VERTRIEB

1335 Gd
PAWEŁ SKIERKA, GDAŃSK,
Wallgasse 15/16, Messehaus F. — wejście przy zegarze obok Domu Polskiego. — Tel. 26970.

Nadesył nowości
w firmie 1372 Gd

Rosen & Thale

Porcelana
Gdańsk, Zeughauspassage.

Serwisy — zastawy stołowe, prezenty.

Gustav Nagel, Gdańsk,
Dominikswall 6. telefon 21938.

ZAKŁAD KRAWIECKI NA MIARĘ
dla wykwintnych mód męskich i damskich.

Wielki skład nowości angielskich. Gd 1175

**SPECYFIKI ZIOŁOWE
OSKARA WOJNOWSKIEGO**

Zioła przeciwko cierpieniom przewodu pokarmowego znak słowny „ELMIZAN“
Zioła przeciwko cierpieniom narządów trawienia i wątroby znak słowny „CHOGAL“
Zioła przeciwko wymiotom, oraz atonji kiszek znak słowny „GARA“
Zioła przeciwko chorobom płucnym i blednicy znak słowny „ELMIZAN“
Zioła przeciwko reumatyzmowi, artretyzmowi, podagrze i ischjasowi, znak słowny „ARTROLIN“
Zioła przeciwko niedomaganiom skrofulicznym znak słowny „TIZAN“
Zioła przeciwko chorobom nerek i pęcherza znak słowny „UROTAN“
Zioła przeciwko chorobom nerwowym i epilepsji znak słowny „EPILOBIN“
Kąpiele siarkowo-roślinne znak słowny „SULFOBAL“

Są do nabycia w aptekach i składach aptecznych.
Adres dla bezpośrednich zamówień:
OSKAR WOJNOWSKI, WARSZAWA,
ul. Hortensja nr. 3, m. 4. (1392)

P12/339

OGŁOSZENIE PRZETARGU.

Rada Portu i Dróg Wodnych w Gdańsku ogłasza niniejszym przetarg na dostawę okrągłaków i kantówki sosnowej, bali, desek, krzyżulca i drzewa tartego dla Urzędu Budownictwa Portowego w Nowymporcie i Urzędu Budownictwa Wodnego w Einlage — zapotrzebowanie na rok budżetowy 1936/37. Warunki przetargu można otrzymać z Kasy Głównej Rady Portu, Gdańsk, Neugarten 28/29, za uprzednim nadesłaniem kwoty 3,— guld. i opłatą kosztów przesyłki.

Rozpatrywane będą w terminie otwarcia ofert tylko oferty, do których dołączony został kwit Kasy Głównej Rady Portu na wadium złożone w myśl rozdziału „A“ specjalnych warunków.

Termin otwarcia ofert: 25 kwietnia 1936 r. godz. 10-ta.

Termin przydziału: 4 tygodnie.

Rada Portu i Dróg Wodnych w Gdańsku. 1398

RUDOLPH MISCHKE
Gdańsk, właśc. Otto Dubke, Langgasse 5

Wyroby żelazne, 978 Gd
artykuły gospodarcze,
narzędzia ogrodowe.

Inowacja w ruchu między polskim urzędem poczt. Gdańsk 1 a Polska

W ruchu między polskim urzędem poczt. Gdańsk 1 a Polską są obecnie dopuszczone listy wagi do 2 kg oraz wprowadzono nowy sposób obliczania opłat za rozmowy telefoniczne, mianowicie przy rozmowach ponad 25 km odległości po 3 minutach rozmowy, każda następna minuta kosztuje tylko 1/3 opłaty. Pozatem obniżono opłaty za próbki towarów, co interesować będzie szczególnie sfery kupieckie, handlowe i przemysłowe.

Bliższych wyjaśnień udziela
1373 **Polski Urząd Poczt. Gdańsk 1.**

Meble wszelkiego rodzaju po cenach konkurencyjnych
= poleca = 1140

Bydgoski skład mebli
Gdynia 10 lutego 37. Telefon 2647

Fabryka Mebli
właściciel **B. SIUDOWSKI**
Bydgoszcz, Jasna 11. Telefon 2274.

P12/339

Persil i Henko

oto dwa środki,
bez których niema prania!

Dyrekcja Prywatnego Gimnazjum Żeńskiego SS. Urszulanek
(z prawami szkół państwowych) i 7-klasowej Szkoły Powszechnej w Kościerzynie na Pomorzu

zawiadamia, że
przyjmuje zgłoszenia nowych uczniów do wszystkich klas gimnazjum i szkoły powszechnej.

Przy gimnazjum internat, ogród, boisko, kort tenisowy. W internacie francuska konwersacja.

Okolica malownicza pełna lasów, zdrowa, nadająca się do uprawiania sportów zimowych i letnich. 1291 G

Ciasta Wielkanocne

1265 Gd

„Backinem” i cukrem wanilinowym

Dr. OETKERA

Zastępstwa w wszystkich większych miastach Polski.

Polecam

na święconkę znakomite piwo poznańskie jasne i ciemne, lemoniadę i wodę sodową, oraz zawisdamiam swoich Gości, Przyjaciół i Znajomych, że z dniem 1 kwietnia 1936 r. otwieram również restaurację z pełnym wyżywieniem i detaliczną sprzedażą trunków alkoholowych

W Tczewie przy ul. 30 stycznia 32-33, tel. 13-06

Proszę o łaskawe poparcie mego przedsięwzięcia z poważaniem
1245 T **Wł. Jurgó**
Restauracja, rozlewnia piwa i wytwórnia wód mineraln.

BAGATELA

Dom Kasy Emerytalnej 1163 M
Gdynia, ul. Słaska 33 — tel. 30-75
Z dniem 1 kwietnia br. rozpoczynamy

Sezon wiosenny
pierwszorzędnymi atrakcyjnymi występami artystycznymi
przy współudziale w tańcu i w śpiewie europejskiej sławy orkiestry.
Codziennie od godz. 20-tej do rana.

W niedzielę Five o'clock
Ceny umiarkowane. Nowootwarty Cocktail-Bar.

Dr. PODKOMORSKI
lekarz specjalista w chor. skórnych i wener. przeniósł swoją praktykę
z Poznania do GDYNI, ul. Świętojańska 50 m 2. Tel. 31-61
Godziny przyjęć 10—11 1/2 i 4—7 1/2. M517

OGŁOSZENIE O ZAPOWIEDZIACH.

Urząd stanu cywilnego podaje do ogólnej wiadomości, że: 1) robotnik portowy Jan Ludwichowski, wdowiec, zamieszkały w Rumji, pow. morską, syn robotnika Franciszka Ludwichowskiego i żony jego Marty z d. Kreft, oboje zamieszkały w Rumji; 2) panna Helena Milosch, zamieszkała w Rumji, pow. morską, przedtem w W. M. Gdańsku w szpitalu Panny Marji przy ul. Schleusengasse, córka zmarłych rolnika Andrzeja Milosch i żony jego Rozalji z d. Grzenkowska, ostatnio zamieszkałych w Goręczynie, pow. Kartuzy, chcą zawrzeć związek małżeński. Ewentualne przeszkody do zawarcia tego małżeństwa proszę zgłaszać do niżej podpisanego urzędnika stanu cywilnego do dni 14-tu.

Rumja, dnia 31 marca 1936 r. 1374

Urzędnik stanu cywilnego:
(—) H. Roszczyński.

W. Manneck, Gdańsk
Tapety 255
Dywanu
Cinoleum
Langgasse 14.
Rok zał. 1869.

Numer akt: Km. 173/36. 1414

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI

Komornik Sądu Grodzkiego w Nowem, Jan Chudziński, mający kancelarię w Nowem, ul. Kościuszki nr. 4 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 15 kwietnia 1936 r. o godz. 12-tej w Komorsku Wlk. u p. Aleksandra Urbańskiego odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do Artura Kaufmanna w Bydgoszczy, składających się z 1 samochodu ciężarowego (autobus) marki „Moris-Commercial” Nr. PM 51588.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Nowe, dnia 31 marca 1936 r.

Komornik:
(—) Jan Chudziński.

**Bielizna damska
dziecięca** 938CK
i niemowlęca
Kałamajski

TORUN
Tynk szlachetny
„Ceramentol“

dostarcza hurtowo i detalicznie. Posadzki terracowe, ceralitowe, terrakotowe układu

„CERAMENT“ Sp. z o. o.
Biuro:
Toruń, N. Rynek 7, tel. 2728
1043C

Najtaniej Najkorzystniej
polecą
wszelkie białawy, białe
i galanterję
Paweł Składanowski
Toruń, Stary Rynek 24.

Zarazem podaję do łask wiadomości, że przystąpiłem jako członek do spółdzielni „Kredyt Kupiecki“ i przyjmuję asygnaty tejże.
1197 CK

TANIO

G. HEYER
TORUŃ, SZEROKA 6.
772 C

Willa
Spokojna z dużym ogrodem w Gdyni położona tuż nad morzem do wydzierżawy wienis od zaraz. Oferty do administracji „Dnia Pom.“ Toruń pod nr. 854 CK.

Tapicerzy
kupują sprząziny, pakuly, trawę, płótna, szpagaty, włośnię i gwoździe najtaniej w firmie
Zygmunt Balcerowicz,
skład skór, Toruń, Żeglarska 21.
488

Wszelkie roboty
ślusarskie, wierceń studzien, oraz odlewy żeliwne wykonuje szybko i tanio
Firma „PEDAB“
w Toruniu,
ul. Koszarowa 15/17 (10146)

Chcesz dobre a tanie
MEBLE
zwróć się z zaufaniem
484 C **tylko**
do Fabrycz. Składu Mebli
Wincenty Gralowski
Toruń, ul. Prosta 21
vis a vis ul. Wysokiej
Obsługa rzetelna.

Meble
wszelkiego rodzaju najtaniej kupujesz tylko Toruń, Prosta 5. Przekonaj się! Spasmytaj! Po-wiedz druciem!

**Pierwszorzedny
GABINET
KOSMETYCZNY
„KALOTECHNIKA“**
Wszelkie zabiegi w zakresie nowoczesnej kosmetyki Racionalne pielęgnowanie, odmładzanie i udoskonalenie urody. Usuwanie zmarszczek, węgry, pryszczki, brodawek, kurczaków, zębatego owłosienia, piegów, rozszerzonych por, łojotoku, trądziku, czerw. nosa i innych niedokładności cery, Radykalne usuwanie łupieżu. Przeciemiękanie brwi i rzęs
Sprzedaż kremów, mleczek t. p. Porady bezpłatnie.
TORUŃ, ul. Król. Jadwigi 5.
miesz. 2. 49 C

Pończoszki
jedwabne — modne kolory w wielkim wyborze po cenach niżonych
R. Dalkowski,
Toruń, Szeroka 25. 1200 C

Wapno
cement, papa, smoła, kafe, gips oraz wszelkie inne materiały budowlane. Polecą po cenach najniższych hurtowo i detalicznie
M. Czubek i S-ka
w Toruniu,
ul. Piemkarska 3/7, tel. 16-43.
589 CK

**RESTAURACJA
SNIADALNIA
„BACON“**
TORUŃ, MAŁE GARBARY 13
polecą: 789CK
Obiady z 3 dań . . . 60 gr
Kolacje 80 gr.
Całoniestępane utrzymanie 40 zł.

Cegle maszynowa
do natychmiastowej dostawy polecą
„Cerament“
Sp. z o. o.
Toruń, Nowy Rynek 7, tel. 2728
1044C

Tapety
i bory najnowsze desenie, wielki wybór niskie ceny.
T. Rzymkowski, hurtownia drogerja, Toruń, Szeroka 43.
1235 C

Już od 15 gr.
szklanka doskonałego piwa
Ceny wódek i potraw niższe
Bar „Bałtyk“
Toruń, Szeroka 6.
1234C

Piece-kafłowe
białe i kolorowe
cegi szamotowe 1135
posadzki terrakotowe
i płyty glazurowane
polecają po najniższych cenach
BRACIA PICHERT Sp. z o. o.
Toruń, ul. Przedzamcze 7.
Chelmża, ul. Kolejowa 9.
Chojnice, Szosa Gdańska 39.

2 pokojowego
parterowego lokalu, o ile możliwości z kuchnią w środku poszukuje Towarzystwo Opieki nad zwierzętami. Pożądana instalacja elektryczna i gazowa. Czynną zgóry na umówiony okres czasu. Oferty do „Dnia Pomorza“ Toruń.
1316CK

„Dwór Artusa“
Z dniem 1 kwietnia koncertuje znakomity zespół rosyjski pod kierownictwem Michała Zolotnikowa. Dwór Artusa, A. Wittek, Toruń, restauracja, bar, kawiarnia. 1366 C

Jaja wylęgowe
kur rasy karmazyny nabyć można w majątku Kończewice, poczta Chelmża.
1367CK

Wiosna
1936

Płaszcz damskie
**KOMPLETY
UBRANIA
PŁASZCZE
KAPELUSZE
KRÓZY
KOSZULE
MĘSKIE**
1134 CK
ORAZ WSZELKIE ARTYKUŁY MĘSKIE
DOM KONFEKCYJNY
Z. Orcholski Toruń
Szeroka 11.
UDZIELAM KREDYTU NA ASYGNATY „KREDYT KUPIECKI“

TAPETY
w najnowszych deseniach
DROGERJA
„UNIVERSAL“
Toruń, Szeroka 17. 1425C

ROWERY i części
PRZYBORY WĘDZARSKIE
sprzedaje korzystnie
Pomorska Spółka Myśliwska
Toruń, Łągienna 32 tel. 1577
1426 C

LISY
w wielkim wyborze polecą
Warszawski Skład Futur
Toruń, Szeroka 7, tel. 13-89,
930 CK

FUTRA
Nowy otworzony skład futer
Toruń, Król. Jadwigi 10
Zaopatrzony w najnowsze modele wiosenne oraz wielki wybór lisów
Dogodne warunki! Ceny niskie!
936 CK

OSRODEK
SPORTÓW WODNYCH
nad Wisłą obok dworca miejskiego
KAWIARNIA
otwarta
już w sobotę
4 kwietnia o godz. 16-tej.
Brydż. 1889C

Lokal
na cukiernię — restaurację w Domu Społecznym jest zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia do Administracji. Domu Społecznego Toruń.
1406 CK

Za 1.50
Przerabiam i czyścę kapelusze męskie i damskie fasony modne Toruń, Łągienna 28 I p. Brama 1476C

Wesołe Świąta

zapewnisz rodzinie kupując jedną z naszych znakomitych SUPERHETERODYN
SPLENDID
LUB
MAJESTIC

ELEKTRIT C°

DO NABYCIA WE WSZYSTKICH RADJOSKŁADNICACH

Sprzedam
wózek dziecięcy w dobrym stanie Toruń, Klonowicza 36 m. 7.
1407 CK

Na słońce!
Na powietrze!
Dla naszych Miłusińskich aktualne zabawki, jak: wiadereczka, lopatki, grabki, piłki, lejce, skakanki i tysiące innych zabawek.
Poza tem wiele innych artykułów najtaniej w „Kiermaszu“
„Kiermasz Świątowy“
TORUŃ, Staromiejski Rynek 30.
Oddziały: Poznań, Gdynia, Tczew.
1276

Farbki
do jaj w różnych kolorach
Frotery
wióry, płyty
Molochrony
naftalina, filit
Perfumy
wody kwiatowe, pudry
Tapety
farby, lakiery
Ziola
wody, sole lecznicze
Fotograficzne
przybory
kupujesz najkorzystniej bo towar solidny
w Hurtowni
Jan Kapczyński
Toruń, Szeroka 25
1447 C

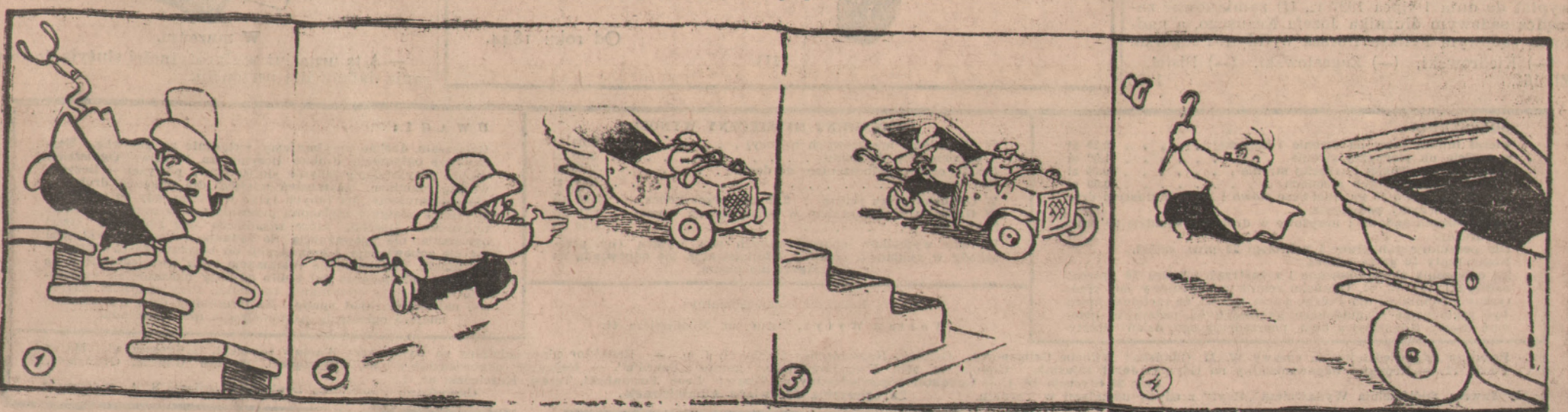
Kto
udzieli konwersacyj francuskiego wzamian za niemiecki. Oferty „Dzień Pomorza“ Toruń. 1441 C

6 pokojowe
mieszkanie, komfortowe, słoneczne z centralnem ogrzewaniem od 1. maja wynajmę. Toruń, Mickiewicza 18. m. 3. 1403 CK

Place
budowlane ul. Słowackiego i Kraszewskiego sprzedam. Wiadomość Toruń, Mickiewicza 18. m. 3. 1403CK

**DYWANY
CHODNIKI
FIRANY** 1447
NARZUTKI
NAJTANIEJ
M. S. LEISER
TORUŃ, St. RYNEK

Spiesz się powoli...

Nareszcie osiągnęłam
bieliznę śnieżnej białości i nie-
zniszczoną, używając do prania

**MYDŁO
POLO**

które dzięki wydajności
jest ekonomiczne. - Czysto
polskiej wytwórczości.

Meble

wielki wybór 907 C
niskie ceny
solidne wykonanie

tylko w firmie

BRACIA TEWS
TORUŃ, ulica Mostowa 30.

FORTEPIANY PIANINA

światowej sławy marki
„Arnold Fibiger”, Kallsz. (do-
stawca Polskiego Radja i Kon-
serwatorów Muzycznych)
stałe wyróżniane na wszelkich
światowych wystawach jako
najlepszy fabrykat polski.

Przedstawiciel: **TUROSTOWSKA**, Toruń, św. Ducha 14.

Piewszorzędne drzewka owocowe

grusze, jabłonie, śliwy, czereśnie, wiśnie i t. p.
zdrowe i piękne okazy, w najlepszych odmia-
nach oraz krzewy owocowe, róże, kłącze, dalsze
i cebulki mieczyków, polecają w wielkim wyborze

ZAKŁADY OGRODNICZE

f-my **B. Hozakowski**
Toruń, ul. Wybickiego nr. 71/73. (997)

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Pierwszej Krajowej Przetwórnicy i Pakowni Smalcu

„Standart” S. A. w Toruniu

odbędzie się 18 kwietnia 1936 roku o godzinie 12-tej
w lokalu Firmy przy ul. Grudziądzkiej 124/126 z na-
stępującym porządkiem dziennym: 1) rozpatrzenie
i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachun-
ku zysków i strat za rok ubiegły i skwitowanie
Władz Spółki z wykonania obowiązków, 2) powzię-
cie uchwał o rozdziale czystego zysku, 3) wybór
Członków Zarządu i Rady Nadzorczej, 4) udzielenie
Zarządowi upoważnienia do wydzierżawienia przed-
siębiorstwa względnie nieruchomości fabrycznych i
zbycia części nieruchomości, 5) wnioski formalne.
Posiadacze akcji mają prawo uczestniczenia we
Walnym Zgromadzeniu jeśli złożą akcje po myśli
§ 2 art. 399 kod. handlowego przynajmniej na ty-
dzień przed terminem Walnego Zgromadzenia.

624 Zarząd.

Nr. IV. Ukl. 2/36. 1382

POSTANOWIENIE.

Dnia 31 marca 1936 r.

Sąd Okręgowy Wydział Handlowy w Gdyni w
składzie następującym: przewodniczący sędzia Są-
du Okr. Kiedrowski, sędziowie handlowi: Że-
gestowski i Pistel, protokolant kierownik Sekr.
Weiss, po rozpoznaniu w tymże dniu sprawy rol-
nika Józefa Krausego i żony jego Marii w Pierwo-
szynie, powiat morski, dłużników, o odroczenie wy-
płat postanawia: I) udzielić dłużnikom odroczenie
wypłat do dnia 1 lipca 1937 r., II) zamianować za-
rządcą sądowym dłużnika Józefa Krausego, a nad-
zorcą sądowym Feliksa Dorsza w Gdyni-Podgórzu.

(-) Kiedrowski, (-) Żegestowski, (-) Pistel.
Zl. 164. 1382

Lokal handlowy

pierwszorzędny
w Starogardzie przy Rynku
nadający się na każde przed-
siębiorstwo zaraz do wy-
najęcia. 1389

Zgłoszenia kierować do
Powiatowej
Komunalnej Kasy Oszczędności
w Starogardzie.

Żelazo blachy osie resory

poleca tanio
P. Tarrey, Toruń
Tel. 2093 — St. Rynek 23
1041 C

PAPE

smole, kafle, gips, wapno i
cement oraz wszelkie inne
materiały budowlane pole-
ca po cenach najniższych
hurtowo i detalicznie
M. Czubek i S-ka
w Toruniu, ul. Piernikarska
3/7, telef. 1643. 590 C

NA WIELKANOC

POLSKA SPÓŁKA OBUWIA

Rata

FABRYKA W CHEŁMKU (woj. krakowskie)

Linda

**CZEKOŁADY
PRALINKI
PIERWSZORZĘDNE
WYROBY
GDAŃSKIE**

Wytwórnia

A. LINDEMANN

G. m. b. H.

Od roku 1844.

1315

WZMIANKA O PRZETARGU.

Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych ogło-
siło przetarg nieograniczony na wykonanie zabu-
dowy około 1.000 gospodarstw powstałych z parce-
lacji rządowej w 1936 r. na terenie województw po-
znańskiego i pomorskiego. Pełny tekst ogłoszenia
jest umieszczony w „Monitorze Polskim” Nr. 73 z
dnia 27 marca r. b. oraz Dzienniku Urzędowym
Wojewódzkim — Poznańskim i Pomorskim. Infor-
macji technicznej udzielają — Wydziału Rolnictwa
i Reform Rolnych w Urzędach Wojewódzkich w
Poznaniu i Toruniu.
Zl. 1127-u 1040

W muzeum.

— A ta urna już w starożytności służyła do zbierania datków dla personelu.

OGŁOSZENIA:

wiersz milimetrowy na stronie f-lamowej 0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie 1.00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie 0.80 zł
w tekście na dalszych stronach 0.50 zł
Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.

Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 proc. drożej.

Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki.

Komunikaty 50 gr za wiersz.

Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tym jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldach gdańskich na podstawie notowań Giełdy Gdańskiej z dnia poprzedzającego dzień wpłaty.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:

W ekspedycji miejscowych agencji 2.00 zł
Z odnośnikiem do domu 2.20 zł
Przez pocztę z odnośnikiem do domu 2.40 zł
Pod opaską 4.50 zł
W Gdańsku przez pocztę 2.32 gd; przez gońca 2.00 gd
W Gdańsku z odbieraniem w administracji wprost 1.75 gd
Zagranicą 4.00 zł

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

Redaktor odpowiedzialny:

Wacław Wytok, Toruń, ul. Mickiewicza 41.

UWAGI:

Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłaconą przewidziana w cenniku 20 proc. nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowym śledzeniu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsman, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Marsa Focha 12. — Redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Józef Eljasz, Gdynia, ul. Min. Kwiatkowskiego, gmach „Pagedu”. — Redaktor odpowiedzialny na Grudziąd: Wacław Gańca, Grudziąd, Plac 23 stycznia 10, I. — Redaktor odpowiedzialny na Tese: Leon Formański, Tesew, Kościuszki nr. 1.
Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Gryf” z odpow. udziałami w Toruniu.
Za ogłoszenia odpowiada Administracja.
Członkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.